

Kringstudie

Met God onderweg

Inhoud

Inhoud	2
Inleiding	3
Memorisatie	6
De Actieve God	8
God grijpt in en is actief bij ons betrokken	8
Durven Leven met de Levende God	13
Goed besef van je identiteit en roeping	16
Onderweg met God die ons Leidt	19
Gods stem kunnen verstaan	24
Hoe leidt God ons?	27
Wijs omgaan met directe openbaring	35
Nawoord	42

Inleiding

Aantal hoofdstukken

7 (exclusief nawoord)

Beschrijving inhoud

Dit materiaal gaat in op wat het betekent om dagelijks met God onderweg te zijn. God wil ons Zijn plannen bekend maken, wil persoonlijk bij ons betrokken zijn en ons leiden. Durf je te leven met de levende God, jezelf te laten veranderen door Zijn leiding? De onderwerpen die hierbij aan bod komen zijn onder andere: de actieve God, een goed besef van je identiteit en roeping, Gods stem kunnen verstaan, hoe leidt God ons, wij omgaan met directe openbaring.

Methode

Je wordt aangemoedigd om vooral je eigen vragen en observaties bij de onderwerpen en teksten op te schrijven en te bespreken met je kring, in plaats van alleen de vragen in het materiaal te behandelen. Je wordt daarbij aangemoedigd om ook genoeg ruimte te geven aan twijfels en vragen over God en hoe Hij ons wil leiden. Ieder hoofdstuk bestaat uit 1 of meer subonderwerpen. Door middel van uitleg, Bijbelteksten en vragen wordt hierop ingegaan.

Verwachtingen t.a.v. voorbereiden

Er wordt in het materiaal geen expliciete suggestie voor voorbereiding gedaan, maar om het meest uit de kring te halen kunnen deelnemers het beste de hoofdstukken eerst thuis zelf voorbereiden. Dit zal zo'n 1,5 uur in beslag nemen. Bij de voorbereiding word je dus aangemoedigd om vooral te letten op je eigen vragen en observaties en die mee te nemen naar kring.

Specifieke aandachtspunten m.b.t. dit materiaal

De hoofdstukken zijn vrij lang en bevatten veel verschillende subonderwerpen. Het is daarom goed om een keuze te maken uit wat er wel en niet op kring wordt besproken en daarbij te letten op dat er genoeg ruimte is voor de eigen vragen en observaties van leden.

Opzet en bedoeling van de studies

Je hebt hier een studie in handen over dagelijks leven met God. Wie in God gelooft, is met hem onderweg. En deze studie is bedoeld om je te helpen beter te begrijpen wat dat betekent. Want het leven van wie in God gelooft, wordt in toenemende mate door dat geloof beïnvloed en veranderd. Tenminste, dat is de bedoeling. Dat belofde Jezus Christus ook en dat beleven zijn volgelingen nog steeds. Heel concreet elke maand, elke week of zelfs elke dag. Daarvan getuigen ze, al eeuwenlang.

Misschien zit je nog vol vragen of met twijfels. Die moet je niet ontkennen! Integendeel! Ingaan op eerlijke vragen kan juist tot een echter en dieper geloof leiden. Geloof in God vereist namelijk medewerking zowel van je verstand, als van je hart en ziel. Mensen die eerlijk met hun vragen naar de zoon van God toekwamen, leerden hem juist daardoor kennen en vertrouwen. Zij die bleven hangen in hun tradities, vooroordelen of vertrouwde opvattingen, hebben die kans helaas gemist.

Daarom is deze studie zo opgebouwd dat je tot eerlijk nadenken wordt gestimuleerd. Bijbelgedeelten worden geciteerd, reële problemen en vragen worden daarbij geschetst. Steeds met de bedoeling je te laten reflecteren over de werkelijkheid om je heen en wat de bijbel daarover zegt. We geloven namelijk dat dit boek het woord van God is, dat tot leven leidt.

Misschien ben jij daar niet zo zeker van. Misschien ben je het ook niet eens met alles wat je in de bijbel leest. We moedigen je aan – aan de hand van deze studie bijvoorbeeld – je goed te informeren over wat de bijbel zegt over geloof en leven met God. Hoe beter je het boek en haar boodschap leert kennen, zo geloven we, hoe meer je die gaat vertrouwen en liefhebben. Dat hebben tenminste wij en talloze anderen ervaren.

Niet passief lezen, maar bewust formuleren en uitwisselen

Ons lezen en horen is vaak een passieve aangelegenheid. Wees eerlijk, hoeveel weet je nog van wat je gisteren las of hoorde? Maar uit ervaring weet je dat je beter onthoudt wat je opschrijft. Vaak gaan ook onze gedachten tijdens het lezen alle kanten op. Associaties of vragen komen naar boven, waardoor we bewust of onbewust filteren of kleuren wat we lezen. Daarom is het zinvol observaties over de tekst helder en bondig te formuleren. Bijvoorbeeld door weer te geven wat Jezus in een bepaald gedeelte belooft of waarvoor hij waarschuwt.

Door het schrijven krijgen we beter in de gaten wat de tekst werkelijk zegt en welke reactie dat bij ons oproept. Dan zien we scherper wat we erover denken, wat we ervan geloven. Als we namelijk de gedachtes formuleren zijn we wel gedwongen deze goed af te ronden. Daardoor beseffen we ook vaak beter welke vragen we erover hebben. Dat is de reden waarom we je aanraden bij het doornemen van de studie je antwoorden, vragen of observaties in de open spaties op te schrijven.

De vragen zijn zo opgezet dat er meestal meer dan één antwoord mogelijk is. Het is dus niet de bedoeling één specifiek "goed antwoord" te vinden of te raden. Nee, het gaat erom beknopt te formuleren wat jij opmerkt, wat je ervan denkt en begrijpt. Of juist niet begrijpt.

Deze studies worden bij voorkeur in groepsverband besproken. Want bij het formuleren van eerlijke vragen en antwoorden, is de uitwisseling een uiterst geschikt middel om tot beter begrip en dieper inzicht te komen. Daarvoor zijn deze studies ook bedoeld.

Kringstudie met God onderweg

We hebben veel tijd en zorg besteed aan de ontwikkeling van dit materiaal. We hopen dat het je helpt om meer van God te leren en te groeien in geloof. Mocht je feedback willen geven op het materiaal, dan kan dat door te mailen naar info@navigator.nl of via [deze enquête](#) (ook beschikbaar door de QR-code te scannen).



Goede tijd gewenst!

Memorisatie

We willen je aanmoedigen om komend jaar naar aanleiding van de Bijbelstudies op regelmatige basis een Bijbelvers te memoriseren. Dit kan een vers zijn wat voor jou uit die studie het meest eruit sprong. Je bent natuurlijk niet verplicht om deze verzen te memoriseren, maar we willen je zeker aanraden het wel te doen. Daarom hier kort wat uitleg over memorisatie.

Een christen wil voor God leven. Hij zoekt Gods wil te begrijpen, maar net als ieder mens leeft hij met veel vragen. God lijkt soms ver weg en wat Hij wil is lang niet altijd duidelijk. Ook de Israëlieten, zo lezen we, maakten allerlei moeilijkheden mee in de woestijn, onderweg van Egypte naar het beloofde land. De meeste van hen hebben Gods bedoelingen niet begrepen, hun ontging wat God hen daarmee wilde leren.

In Deuteronomium zegt Mozes tegen dit volk, dat Gods bedoelingen niet onmogelijk voor hen zijn of te ver van hen af zouden staan. Integendeel: "Dit woord is zeer dichtbij u, in uw mond en in uw hart, om het te volbrengen". Met andere woorden, God geeft geen abstracte theorieën die ver van je afstaan, maar woorden om je leven naar in te richten. Wat God zegt raakt je leven. Maak het dan ook tot een zaak van je hart om te leven met Gods Woord, houdt Mozes hen voor. God droeg Jozua hetzelfde op. Hij moest Gods woorden overpeinzen. Zo zou hij inzicht krijgen in de betekenis van deze woorden om beter te kunnen doen wat God van hem vroeg. Dat gold voor hem, dat geldt voor ons.

Een paar tips voor het memoriseren:

A: Overdenken

Voor je iets uit je hoofd gaat leren, is het belangrijk dit te overdenken. Zo krijg je meer begrip van de belangrijke waarheden in zo'n vers. Overdenken komt vooral neer op twee dingen:

- Begrijpen waarom het gaat
 - Wat staat er in dit vers?
 - Wat betekent het eigenlijk?
 - Wat zou God ermee bedoelen?
- Welke betekenis heeft dit vers voor jouw leven?
 - Wat zou ik met deze gedachte van God kunnen doen?
 - Hoe heeft dit betrekking op mijn leven?
 - Wat betekent dit vers voor mij?

B: Praktisch: Hoe leer je een vers?

Kies een tijdstip waarop je je goed kunt concentreren

- Overdenk het vers eerst
- Leer de tekstverwijzing als onderdeel van het vers
- Leer het zoals het er staat

Kringstudie met God onderweg

- Regelmaat: leer niet ineens 20 verzen maar liever constant een beperkt aantal (2 of 3 per week bijvoorbeeld),
- Repeteer, want: je onthoudt wat belangrijk voor je is en waar je steeds weer aan herinnerd wordt
- Kies een vaste tijd voor het repeteren
- Samen: met iemand anders dit memoriseren voornemen en samen verzen repeteren is gebleken echt te helpen

Het schema hieronder kun je gebruiken om per studie aan te geven welke tekst je wilt memoriseren.

Studie	Memorisatievers	Parafrase
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		

De Actieve God

De oppermachtige, soevereine God

Er bestaan allerlei ideeën over God. Ideeën die niet per se ontleend zijn aan wat God zelf heeft gezegd of heeft laten zien. Ze zijn eerder ontsproten aan menselijke vermoedens. Creatief, dat wel, maar niet per se correct. Vooral als deze ideeën in brede kring bekend zijn, of als ze sinds eeuwen worden doorgegeven, wordt aan hen vaak meer gezag toegekend dan ze eigenlijk verdienen.

Zo leeft bij velen wel het vermoeden in het bestaan van een oppermachtige God. Van hem wordt dan evenwel niet aangenomen dat hij vlakbij is, of direct actief betrokken bij zijn schepselen. Men ziet hem eerder als een machtig wezen, ver weg wellicht gezeten op een hoge troon.

- Wat zijn voor jouzelf de eerste associaties die bij je boven komen, als je aan God denkt?
- En als je aan 'oppermachtig' denkt, welke associaties roept dat woord bij je op?

Aan het eind van de tijd, zo laat de bijbel weten, zullen we God zien. Dat moment wordt daarin als volgt beschreven:

Ik zag een grote menige: niemand kon haar tellen. Ze kwamen uit alle rassen, stammen, volken en talen en stonden opgesteld voor de troon en voor het Lam. Ze waren gehuld in witte gewaden en met palmtakken in hun hand. Ze riepen luid: 'De overwinning is aan onze God, die op de troon is gezeten, en aan het Lam!' Rondom de troon, de oudsten en de vier levende wezens stonden alle engelen en ze wierpen zich voor de troon en aanbaden God: 'Amen! Lof, glorie en wijsheid, dank en eer, macht en kracht komen onze God toe voor altijd, voor eeuwig. Amen!' (Openbaring 7:9-12)

- Wat geeft dit aan extra informatie over God? Wat wordt vooral erkend?

God grijpt in en is actief bij ons betrokken

Laten we eens een paar Bijbelgedeelten aandachtig doornemen, met de bedoeling een wellicht juist beeld van God te krijgen. We beginnen met Kolossenzen 19 - 23.

Deze mensen in Kolosse waren tot geloof in Christus gekomen. Ze hadden van Epafras gehoord over Gods genade en die 'onvervalst leren kennen', of de 'ware betekenis daarvan begrepen'. Het is, zo lezen we, Paulus' diepe wens dat ze zullen groeien in de kennis van God en zijn wil. Met andere woorden, dat ze beter zullen inzien wie hij werkelijk is en wat hij van plan is.

- Met welke namen beschrijft de apostel God in de verzen 9 – 12? Wat zegt dat over God?
- Wat vraagt Paulus aan God voor deze Kolossenzen? Met andere woorden, wat kan God klaarblijkelijk in het leven van een gelovige laten gebeuren?
- Hoe stel je je dat concreet voor? Heb je zelf daarmee ook enige ervaring?

God heeft ingegrepen. Mensen die verstrikt geraakt waren in de macht van de duisternis, zo staat er, zijn door hem daaruit bevrijd en overgebracht in een beter rijk: het Koninkrijk van God! Elders lezen we dat *'we onmondig waren, slaven van de elementen van de wereld. Maar toen de volheid van de tijd was aangebroken, heeft God zijn zoon gezonden om ons vrij te kopen en ons te adopteren als zijn kinderen en erfgenamen.'* (Galaten 4:1–7)

Zijn zoon, zo zien we ook in dit gedeelte van Kolossenzen 1, speelt in de bevrijding van de mens een cruciale rol. Deze zoon hield niet vast aan zijn gelijkheid aan God, maar deed afstand van die gestalte om gelijk aan ons mensen te zijn voor een beperkte tijd (Filippenzen 2:5–8). Want zo, en alleen zo, kon God de dood ontmoeten en de dood verslaan!

- Wat wordt er over de identiteit van de zoon gezegd in de verzen 15 – 20? Hoe wordt hij beschreven, met welke namen wordt hij aangeduid?
- Wat heeft hij gedaan en wat doet hij nog steeds?
- *'De volheid van Gods heerlijkheid en genade, alle schatten van wijsheid en kennis zijn in hem verborgen.'* (Kolossenzen 2:3) Vers 19: 'in hem heeft heel de volheid willen wonen'. Wat zou dat betekenen?

De laatste verzen van dit gedeelte, vers 21 – 23, beschrijven wat er gebeurt met hen die met God verzoend zijn. Deze gelovigen dienen wel onwrikbaar te blijven vertrouwen op hun Heer. Dan zullen ze de hoop waarmee ze leven, werkelijkheid zien worden.

- Wat wordt er gezegd over wat God door zijn Geest in de gelovige doet? Hoe stel je je dat voor?

In dit verband is het boeiend even stil te staan bij het wezen van 'ZUN'. Wat is dat eigenlijk? In onze westerse denkwijze beperken we het 'zijn' soms tot 'bestaan'. Geloven in God zou in deze optiek kunnen betekenen: 'aannemen dat hij bestaat'.

Zo over God te denken of te spreken is de Joodse cultuur vreemd. Geloven in hem betekent beseffen wie hij werkelijk is, met alles wat dat inhoudt. Wat we hiervoor gelezen hebben, geeft daarover meer duidelijkheid. God bestaat als een actieve God, zeer betrokken bij zijn schepping. Geloven in hem is dus meer dan geloven dat hij bestaat, het betekent ook vertrouwen op hem. Het betekent rekenen op zijn goedheid en genade elke dag, naast een erkennen van zijn grootsheid.

- Als je nu nog eens nadenkt over het bestaan van deze levende en actieve God, hoe beïnvloedt dat je denken over hem? Wat durf je op grond van deze informatie van hem te verwachten? Kun je dat met een voorbeeld illustreren?

Het draait om zijn plan

Het is makkelijk te vergeten dat de bijbel eigenlijk gaat over Gods optreden. Met alle respect, het is niet zozeer de mens waarom het allemaal draait. Het gaat om God. Hij voert zijn plannen uit. De mens heeft weliswaar daarin een belangrijke rol, maar is niet de spil waarom alles draait.

God heeft ook lang niet alles aan de mens geopenbaard. Wel voldoende om zijn rol te kunnen begrijpen, zodat de mens die ook correct uit zou kan voeren.

Niet alles kunnen we ook doorzien of helemaal begrijpen, beperkt als we allemaal zijn in ruimte en tijd. Daarnaast weet ook ieder individueel van eigen intellectuele of emotionele beperkingen. Maar het belangrijkste is ons gelukkig wel bekend gemaakt.

Ten eerste, God wil ieder laten weten dat hij hem of haar als zijn kind gewild heeft, dat hij ieder heeft geschapen naar zijn beeld. Dus kan de mens met God omgaan. God kan tot ons spreken, en wij kunnen dat woord verstaan. God laat ons verder weten dat er een hemel is, dat er wezens zijn als engelen bijvoorbeeld. Die zet God in als zijn boodschappers.

In Lucas lezen we dat één van hen, Gabriël, tweemaal verscheen om de geboorte van Johannes en Jezus aan te kondigen. De eerste keer aan Zacharias, een priester uit de stam van Levi, die dienstdeed in de tempel van God.



Lees Lucas 1:11 – 20.

- Gabriël kondigt deze oudere man aan dat hij nog een zoon zal krijgen. Wat wordt er over deze zoon gezegd? Wat zal er met hem gebeuren? Wat zal er door hem gebeuren?

Als God iets zegt, door een boodschapper als Gabriël bijvoorbeeld, kun je maar beter niet tegenspreken. Die les heeft Zacharias wel geleerd! Daarover heeft hij nog 9 maanden kunnen nadenken, toen hij helemaal niet meer spreken kon. Hoewel hij eerst niet kon geloven wat God hem zei, heeft hij gelukkig wel gehoorzaamd en zijn vrouw Elisabeth is zwanger geraakt. Wel mooi eigenlijk: God voert zijn plan uit, maar het hangt ook af van het geloof en de gehoorzaamheid van – in dit geval – Zacharias en Elisabeth!

Als Johannes dan geboren wordt, kan Zacharias opeens weer spreken. Juichen is eigenlijk een beter woord voor wat er uit zijn mond is opgetekend. Lees Lucas 1:68 – 79.

- God had aan Abraham – in Genesis 22 – gezworen: 'nakomelingen die bevrijd van hun vijanden God onbevreesd en toegewijd zouden kunnen dienen'. Vervuld van Gods Geest herinnert Zacharias de mensen om hem heen aan deze belofte. Wat zegt hij vervolgens, in vers 76 – 79, over zijn zoon die net geboren is?
- Wat zegt Zacharias over Gods optreden? Wat mogen wij, volgens hem, van God verwachten?

Ook Maria ziet Gabriël, kort nadat deze verschenen was aan Zacharias. Zij raakt weliswaar in verwarring, maar reageert voorbeeldig: 'De Heer wil ik dienen, laat met me gebeuren wat u hebt gezegd.' Kort daarna juicht ook zij, als ze Elisabeth heeft opgezocht.



Lees Lucas 146 – 55.

- Wat zegt Maria in deze beroemde en prachtige lofzang over God? Welke kenmerken van God worden met deze woorden weergegeven?

Gods optreden is soms verrassend. Het kan mensen overrompelen, zoals we in deze gedeelten zien. Maar het tekent ons ook een met ons zeer betrokken en bewogen God. Eeuwen daarvoor had hij ons deze dingen al aangekondigd. Die voert hij dan op een door hem bepaald moment uit. Hij roept en gebruikt daarbij mensen als Maria en Zacharias. Zoals hij dat ook eeuwen daarvoor met Abraham deed. Door deze mensen voert hij zijn plan uit en wordt zijn optreden zichtbaar.

- Wat leer je hieruit over God? Hoe beïnvloedt dat je denken over hem of je bidden deze week?

Geloof en gehoorzaamheid

God heeft ons zijn plan onthuld. Hij heeft ons laten weten waarom we geschapen zijn. Dat geeft ons een goed kader, bewust van dit perspectief kunnen we meestal goede beslissingen nemen. Beslissingen die hem welgevallig zijn. Dat vereist wel kennis van zijn woord, vertrouwen in wat hij heeft gezegd en bereidheid hem te gehoorzamen. Zo wordt Gods plan uitgevoerd, waarin wij mensen een belangrijke rol blijken te spelen.

Soms spreekt hij, heel specifiek en heel concreet, tot zijn volk of tot één van zijn kinderen. Dat zagen we zojuist bij Zacharias en Maria. Maar ook dan, zo zien we uit deze beide voorbeelden, is kennis van Gods woord heel belangrijk. Dat geeft immers inzicht in zijn

bedoelingen, en in de rol van het individu tot wie God spreekt. Daarnaast verwacht ook dan God overgave van de persoon, de bereidheid hem te gehoorzamen.

- Als je denkt aan Gods plan en aan de rol die ook jij daarin speelt, wat is je daarin al duidelijk geworden? Wat weet je al over wat God van je verwacht en hoe bepaalt dat je plannen? Als je aan iemand zou willen uitleggen, hoe je je daarin nu door God laat leiden, wat zou je dan zeggen?

We zijn naar Gods beeld geschapen. Wie zich weer tot God bekeert en hem als heer erkent, die is met God verzoend en ontvangt zijn Geest. Zo wordt de persoon van binnenuit vernieuwd, naar geest, ziel en lichaam. Zijn lichaam wordt in de bijbel als tempel van Gods Geest beschreven.

Anders uitgedrukt: de geest van de mens onderwerpt zich aan de Geest van God. En in zijn lichaam is er geen ruimte meer voor ontucht, zoals 2000 jaar geleden al jonge christenen hoorden toen zij de goede boodschap van het evangelie aanvaardden.¹ Losbandigheid kenden ze vaak maar al te goed, de heidense cultuur van die tijd liet daar veel ruimte voor. Maar voor wie Jezus als heer erkende, verviel de kunstmatige scheiding tussen lichaam en geest, zoals die destijds in de Griekse cultuur beleden werd. Zij leerden zichzelf veel meer te respecteren.

Maar wie zich met de Heer verenigt, wordt met hem één geest. Ga ontucht uit de weg! Geen enkele andere zonde die een mens kan begaan tast het lichaam aan, maar wie ontucht pleegt zondigt tegen het eigen lichaam. Of weet u niet dat uw lichaam een tempel is van de heilige Geest, die in u woont, die u ontvangen hebt van God en dat u niet van uzelf bent? U bent gekocht en betaald, dus bewijs God eer met uw lichaam. (1 Korintiërs 6:17-20)

Destijds, maar ook vandaag, wordt elk lid van het lichaam ingezet om God te dienen en te eren. Een christen toont dat in zijn spreken, denken en handelen. Specifieke extra openbaring is daarvoor niet per se nodig, Gods geschreven woord is daarover voldoende duidelijk.

- Hoe beïnvloedt dit je keuzes met betrekking tot wat je leest, bekijkt en bespreekt? Beperk je niet per se tot seksualiteit, maar denk aan discipline in breder verband. Wat heeft dat, volgens jou, met Gods leiding in je leven te maken?
- Eén van de belangrijke keuzes die we allemaal maken, betreft onze levenspartner. Als je deze aspecten van Gods plan en Gods bedoelingen bedenkt, welke consequenties vloeien eruit voort, volgens jou, met betrekking tot vriendschap, verkering en huwelijk?

¹ Ontucht is losbandigheid, gebrek aan tucht of discipline; menen dat je maar kunt doen wat je wilt, bijvoorbeeld op seksueel gebied.

Durven Leven met de Levende God

In de tijd van Jezus bestond er in het Jodendom een godsdienstig-politieke stroming. Wie daartoe behoorden, werden Sadduceeën genoemd. Deze aanhangers waren vaak rijke en voornamelijk Joden, die veel waardering hadden voor de Griekse beschaving. Anders dan de Farizeeën, die zich streng hielden aan de geboden van het Oude Testament [Torah] en de mondeling overlevering en uitleg daarvan [Talmud], erkenden zij alleen het gezag van de Pentateuch. Dat zijn de boeken van Mozes, de eerste 5 boeken van onze bijbel. Ze geloofden ook niet in het bestaan van engelen of geesten.

Ze kwamen eens bij Jezus om hem een kwestie voor te leggen. In de wet was voorgeschreven, dat als iemand kinderloos stierf, zijn broer een kind bij de weduwe diende te verwekken.² Zo werd een nageslacht aan de verstorvene verzekerd. De Sadduceeën voerden dit ad absurdum door met een verzonnen verhaal van zeven broers, die allemaal stierven, de een na de ander. Ze wilden hiermee waarschijnlijk het onmogelijke van een opstanding uit de dood aantonen.



Lees Mattheüs 22:23 – 32

- Wat is het grote verwijt, dat Jezus hen maakte?

Veel rabbijnen uit die tijd onderwezen dat het Koninkrijk van God een voortzetting was van wat we nu kennen, maar dan zonder zonde, kwaad en dood. Jezus liet met deze woorden weten dat het komende Koninkrijk de huidige schepping overtreft. Zij is van een hogere orde. In dialoog met deze Sadduceeën citeerde Jezus de door hen erkende Pentateuch. Hij haalde aan wat God destijds tegen Mozes had gezegd in de woestijn.

- Wat zei Jezus met deze woorden over God? Wat is hierbij zo belangrijk, volgens jou?

De Sadduceeën ontkenden eigenlijk een wezenlijk deel van God. '*U (er)kent de macht van God niet,*' zo zei Jezus. De dood is overwonnen. God is Leven. Wie hem kent, leeft! En dat dan voor eeuwig! Geloven in een hoger wezen, zonder zijn directe betrokkenheid met de mens en deze wereld te erkennen, is niet meer dan een povere afschaduwning van echt geloof in God.



Laten we nu het gedeelte, dat Jezus aanhaalde, samen lezen: Exodus 3:1 – 17

² Zwagerhuwelijk, Deut. 25:5–10. Zie ook Genesis 38:8.

Mozes was, zo je weet, opgegroeid aan het hof van de Farao. Hij had als jonge man willen optreden toen hij zag hoe zijn volksgenoten door de Egyptenaren zwaar onderdrukt werden. Hij doodde daarbij een Egyptische opzichter. Dat leidde ertoe dat hij moest vluchten, de woestijn in. Daar leerde hij toen Zippora kennen. Hij trouwde haar en werd schaapherder bij zijn schoonvader Jetro. Exodus 3 beschrijft hoe hij 40 jaar later – ver van huis, buiten het Midjanitische weidegebied – bij de berg Horeb in de Sinai is beland.

- Hij ziet een doornstruik die wel in brand staat, maar niet verbrandt. Dus wil hij dat wonderlijke verschijnsel van dichtbij bekijken. Dan roept God – Eloïm – hem vanuit de struik. Hoe maakt God zich aan hem bekend? Wat wil God daarmee zeggen, denk je?

God vertelt hem dat de tijd gekomen is om uit te voeren wat hij aan Abraham, 400 jaar daarvoor, beloofd had. Een uitgestrekt land, zo zegt God, uitermate geschikt voor veeteelt en landbouw, zal het land van Israël worden. Mozes moet hen daarheen leiden. Mozes vraagt zich terecht af, op basis van welk gezag hij deze taak kan uitvoeren. 'In mijn naam', laat God hem weten. Dan vraagt Mozes aan God: *'Wat moet ik zeggen, als ik zeg dat de God van onze voorouders me heeft gestuurd? Welke naam moet ik dan gebruiken?'*

- Met welke naam maakt God zich dan aan Mozes bekend? Hoe wil God worden genoemd? Wat betekent dat, volgens jou? Wat zegt die naam over God?

We kennen deze naam YHWH. Hij wordt in veel vertalingen met 'de HEER' weergegeven. De letterlijke betekenis luidt: 'IK BEN DIE IK BEN'. Of: 'IK BEN DIE IK WAS EN ZAL ZIJN'. God is niet in tijd te vangen. De Eeuwige staat boven de tijd. Die waarheid over wie hij is kunnen we wel horen, maar niet bevatten. We zien God optreden in de tijd. We horen hem spreken over de toekomst, en dan soms zelfs in de verleden tijd! Dat gebeurt bijvoorbeeld in het laatste Bijbelboek Openbaring. Wat nog gaat gebeuren, lijkt voor God al een uitgemaakte zaak te zijn.

Maar dit maakt van God geen onverschillig wezen. Integendeel, hij openbaart zich als iemand die bedroefd is over onrecht, en verheugd over geloof. En deze waarheid over zijn soevereine eeuwigheid legt ons leven ook niet vast. Wij kunnen kiezen! Wij worden opgeroepen hem te gehoorzamen en zo mee te werken aan de uitvoering van zijn plan. We zijn verantwoordelijke wezens en niet willoos. We zullen dan ook later verantwoording afleggen aan onze Schepper.

En toch heeft God de regie in handen. Toch staat hij soeverein met zijn plannen daarboven. Boeiend, en wellicht wat verwarrend voor je. Het gaat jouw en mijn verstand immers te boven. Maar het geeft ons voldoende informatie om te weten wat Gods bedoeling met ons is.

- Kun je nog andere voorbeelden bedenken, waarin duidelijk wordt hoe God zijn plan uitvoert, maar waarin mensen toch een eigen vrijheid en een eigen verantwoordelijkheid hebben voor de rol die zij daarin spelen?

Mozes hoorde dus van Gods plannen en van zijn eigen, belangrijke, rol daarbij. Hij heeft, zo weten we, God geloofd. Mozes werd een van de grootste leiders ooit. Hij is gegaan en heeft heel bijzondere dingen beleefd. Zijn volk, een slavenvolk, heeft Egypte kunnen verlaten. De Farao was de machtigste heerser in die wereld van destijds, maar heeft moeten erkennen dat de God van Israël de aller-mchtigste is. Machtiger dan hijzelf, machtiger ook dan al die goden die in Egypte vereerd werden.

Gods naam YHWH werd een heilige naam. Zo heilig, dat de Israëlieten die niet meer uitspraken. Eeuwen later kwam Jezus om nog veel meer van God te tonen. De zoon van God heeft hem doen kennen, lezen we in het evangelie. Jezus Christus heeft ons laten zien – net als de Vader – boven de tijd te staan, behalve dan in die 33 jaar dat hij op aarde was. Lees Johannes 8:51 – 59.

- Wat zegt Jezus over leven en dood in vers 51?
- Wat zegt hij over Abraham en zichzelf in dit verband? Zie vers 53 en 56.
- Dan zegt hij: 'voordat Abraham er was, BEN IK'. Let wel, niet; 'voordat Abraham er was, was Ik er al', maar 'BEN IK'. Wat betekenen deze woorden, volgens jou?

De Joden, met wie Jezus in gesprek was, begrepen wat hij daarmee wilde zeggen. Zij wilden hem stenigen wegens godslastering, want hij stelde met deze uitspraak zich gelijk aan YHWH. Wij, daarentegen, erkennen dat hij God is die mens werd.

- Wat betekent dat voor jou, dat je kunt en mag omgaan met de eeuwige, tijdloze God? Hoe beïnvloedt dat je denken, je bidden of je zoeken naar zijn leiding? Kun je dat met een voorbeeld illustreren?

Hij, de zoon, leerde ons dat wij ook 'Vader' tegen God mogen zeggen. De machtige God, zo legde Jezus uit, wenst vertrouwelijkheid in de relatie met al zijn kinderen. Dit laat zien hoe kostbaar God ons vindt. Het toont wat voor belangrijke rol wij spelen in zijn plannen.

Daarom, voordat we dieper ingaan op zijn leiding in ons leven, willen we nu eerst nog even stilstaan bij onze identiteit. Daarover gaat het volgende hoofdstuk.

Goed besef van je identiteit en roeping

Waarschijnlijk ken je de beroemde woorden uit Shakespeare's Hamlet: *'To be or not to be, that's the question!'* Zijn, daar gaat het om! Dat geeft te denken in dit verband. Want, wat houdt dit begrip 'zijn' eigenlijk in? Wat betekent het dat ik ben?

Wie of wat bepaalt je denken over jezelf?

'Wie ben ik?' vraagt ieder van ons zich vroeg of laat af. En waardoor laten we ons dan leiden in ons denken over onze identiteit? De bijbel laat weten dat wie we zijn, ten diepste door God bepaald is. Hij heeft ons naar zijn beeld geschapen. Een consequentie daarvan is, dat inzicht over onze eigen identiteit duidelijker wordt naarmate we beter zicht op hem en onze roeping hebben.

Er staat ergens in de Schrift: *Wat is de mens dat u om hem geeft, wat betekent hij dat u voor hem zorgt? Slechts voor korte tijd hebt u hem bij engelen achtergesteld. Met glorie en eer hebt u hem gekroond, alles hebt u aan hem onderworpen en aan zijn voeten gelegd.'* Dat God alles aan hem onderworpen heeft, houdt in, dat niets is uitgezonderd. Nu zien we nog niet, dat alles aan hem is onderworpen. Maar wel zien we dat Jezus, die voor korte tijd bij de engelen achtergesteld was, met glorie en eer is gekroond, omdat hij de dood heeft ondergaan. Door Gods genade zou zijn dood alle mensen ten goede komen. Want hij die de schepper en het einddoel is van alle dingen, wilde veel van zijn kinderen de hemelse glorie binnenleiden. Daarbij paste het dat hij ook Jezus, die hun de weg tot het heil gebaad heeft, door lijden heen tot volmaaktheid heeft gebracht. Want hij die de mensen aan God wijdt, en allen die door hem aan God gewijd worden, hebben een en dezelfde Vader. Daarom schaamt hij zich er ook niet voor hen zijn broers te noemen. (Hebreeën 2:6-12 in de versie Groot Nieuws, waarin Psalm 8 wordt geciteerd)

- Het profetisch woord van Psalm 8 zegt ons dus iets over het belang van de mens, de mens Jezus Christus, volgens dit gedeelte in Hebreeën. Wat wordt er over zijn roeping gezegd? Waartoe is hij bestemd?
- Hoe worden wij mensen verder beschreven? Wat is God met ons van plan?

God acht je zeer hoog. Je bent bedoeld zijn kind te zijn, een broer of zus van Jezus! We zagen al in Kolossenzen 1 – zie hoofdstuk 1b van deze studie – dat Gods eerstgeborene ons bevrijdt om ons te laten delen in zijn erfenis. Dit alles benadrukt wel hoe belangrijk je bent, hoe belangrijk het is wat je denkt, kiest of doet. Daarover ook het volgende eerlijke woord in dezelfde Hebreeënbrief:

Want levend en krachtig is het woord van God, en scherper dan een tweesnijdend zwaard: het dringt diep door tot waar ziel en geest, been en merg elkaar raken, en het is in staat de opvattingen en gedachten van het hart te ontleden. Niets van wat geschapen is, blijft voor God verborgen, alles is onverhuld en volkomen zichtbaar voor de ogen van hem aan wie wij rekenschap moeten afleggen. (Hebreeën 4:12-13)

- Hoe kunnen deze feiten je helpen in je denken over God?
- Hoe kunnen deze feiten je helpen in je denken over jezelf?

De bijbel laat ons dus weten dat niets aan Gods aandacht kan ontsnappen. Dat kan je bang maken, vooral als je een onjuist beeld hebt van God. Als je hem niet echt vertrouwt, maar als zijn heiligheid je niet zozeer ontzag als eerder angst inboezemt. Of als je wel weet van je corruptie, maar nog niet van Gods oplossing daarvoor. Dan kun je wel enorm je best doen, maar je zult Gods bedoelingen voorschriften en leiding waarschijnlijk als zwaar ervaren.

Hoe evalueer je jezelf?

Ervaring leert dat iemand zich kan verliezen in de zoektocht naar zichzelf. Door nederig en open te evalueren wat je hebt beleefd en wat je hebt gedaan, kun je wel een beter inzicht over jezelf krijgen. Ook door bewust enige afstand tot jezelf te nemen, en je conclusies met anderen te delen.

Maar het is onmogelijk helemaal objectief over jezelf te oordelen. Je bekijkt immers nog steeds door eigen ogen, gekleurd door wie je bent, jezelf en je ervaringen. Daarbij zegt de bijbel, dat jouw en mijn hart gecorrumpeerd is door zonde. Met andere woorden, ze is een niet volledig betrouwbare bron. Laten we eens kijken naar een paar bijbel gedeelten die over het mensenhart gaan.

Niets is zo onbetrouwbaar als het hart, onverbeterlijk is het, wie kan het kennen? Ik, de HEER, ben het die het hart doorgrondt, die nieren toetst, die ieder naar zijn levenswandel beloont. (Jeremia 17:9-10)

Omdat een slechte daad niet snel bestraft wordt, is een mensenhart maar al te snel tot het kwaad geneigd. Dat is ook zo triest bij alles wat de mensen doen onder de zon, dat hun hart hun leven lang vol kwaad en dwaasheid is en dat hun leven eindigt bij de doden. (Prediker 8:11-9:3)

Jezus zei: 'Wat uit de mens komt, dat maakt hem onrein. Want van binnenuit, uit het hart van de mensen, komen slechte gedachten, ontucht, diefstal, moord, overspel, hebzucht, kwaadaardigheid, bedrog, losbandigheid, afgunst, laster, hoogmoed, dwaasheid. Al deze slechte dingen komen van binnenuit, en die maken de mens onrein. (Marcus 7:20-21)

Het zaad in de vruchtbare grond, dat zijn zij die met een goed en eerlijk hart naar het woord van God hebben geluisterd, het koesteren en door standvastigheid vrucht dragen. (Lucas 8:15)

- Wat laat dit zien over ons hart? Wat is, volgens jou, een gezonde manier om over je eigen hart na te denken?

Het getuigt dus van wijsheid eigen innerlijke indrukken of evaluaties niet voor 100% te vertrouwen. Daar is het beter een hoger gezag te laten gelden. Wie ons echt kent, zo zagen we al in Hebrëeën 4, is de Heer. Die weet wie we zijn en waarom we zo handelen. De apostel Paulus zegt daarover: 'Van iemand als mij die deze taak vervult, wordt verlangd dat hij betrouwbaar is. Maar hoe u of een menselijke instelling over mij denkt interesseert me niet, en hoe ik over mezelf oordeel telt evenmin. Ik ben me weliswaar van geen kwaad bewust, maar dat betekent niet dat mij niets ten laste gelegd kan worden. Het is de Heer die over mij oordeelt.' (1 Kor. 4:3-4)

Ontzag voor God is het begin van wijsheid, leert de bijbel. De zoon van God kwam onder ons wonen. Hij heeft laten zien hoe God bedoeld had dat we zouden leven: niet eigenwijs, maar vervuld van Gods Geest. Zo bracht hij mensen als Johannes hoop. Deze wist maar al te goed dat hij – ondanks alle goede voornemens – niet aan de heilige en eeuwige standaard van God kon voldoen. Hij erkende de corruptie van zijn hart, maar leerde in Christus een bevrijder kennen.

'Wij', zo schrijft deze apostel, 'hebben zijn heerlijkheid gezien, vol van genade en waarheid. Niemand heeft ooit God gezien, maar de enige zoon, die zelf God is, heeft hem doen kennen.' (Johannes 1:14) Hij zag in wie God werkelijk is en durfde zich aan hem gewonnen te geven. Zo begreep hij wat God met hem bedoeld had en durfde ook aan die roeping gehoor te geven. Zo snapte hij wat Jezus bedoelde toen hij hem en zijn vrienden 'licht van deze wereld' noemde. Dit besef van – herstelde – identiteit hielp hem anders te durven leven, zich door Gods Geest te laten leiden. Zo kon God hem en de andere discipelen gebruiken bij de uitvoering van zijn plan.

- Hoe helpt je deze informatie met betrekking tot je omgang met God? Hoe bepaalt dat je denken over zijn leiding in je leven? Wat kun je – deze weken bijvoorbeeld – ermee doen, als je denkt aan je aanbedding van God? Of als je denkt aan het beluisteren van zijn stem?
- Wat zijn jouw eerste associaties bij het nadenken over Gods leiding en je innerlijke stem? Hoe kijk jij daartegenaan? Wat helpt je om Gods kijk op zaken, of die nu nieuw of vertrouwd voor je zijn, meer tot je te laten doordringen of je meer eigen te maken?

De een is van nature optimistischer, de ander wat gewetensvoller. De een gevoeliger, de ander makkelijker in de omgang. God wil ieder leiden en leren goed om te gaan met zichzelf en anderen. God zij dank is er iets gebeurd in het gecorrumpeerde hart van wie zich aan God gewonnen heeft gegeven. Zijn Geest heeft er intrek genomen, die aan de hand van zijn woord zo iemand gaat leiden en van binnenuit reinigen. Zo werkt zijn leiding bevrijdend. Wie hem heeft leren kennen, kan – net als Paulus of Johannes – daarvan dankbaar getuigen.

Onderweg met God die ons Leidt

De mens, zo zien we dus, heeft een actieve rol in het plan van God. Dat heeft de schepper vanaf het begin met de mens bedoeld. God gaf hem de opdracht als beheerder in zijn schepping op te treden. Door God te erkennen als Heer en zijn bedoelingen steeds beter te leren verstaan, kan de mens deze bijzondere roeping weer uitvoeren. En omdat hij goed geïnformeerd onderweg is gegaan, zal hij ook de juiste verwachtingen hebben. Zowel voor zichzelf, als wat betreft wat God van hem verwacht. Zo is hij goed voorbereid op wat hij onderweg zal beleven.

De weg is boeiend, niet per se de makkelijkste

Ons perspectief bepaalt in hoge mate onze verwachtingen. Wie rekt op een hoge beloning, zal volharden ook als het tegenzit. Wie daarvan niet weet, of daarin niet gelooft, zal eerder opgeven en voor een makkelijke weg kiezen.

We leven in een tijd waarin weinigen meer nadenken over de dood en over wat daarna komt. De meeste aandacht gaat uit naar het hier en nu. En daar wordt zoveel aangeboden dat die alle aandacht ook makkelijk opeist.

God is eeuwig en heeft ons een eeuwig perspectief getoond. Hij heeft ons laten weten waarom we bestaan en wat hij met ons van plan was en nog steeds is. Daarover lezen we onder meer in Genesis, Kolossenzen of Openbaring. Hij wil daartoe gevormde mensen om zich heen hebben. Dus leidt hij ons niet per se steeds over de makkelijkste paden. Hij wil immers dat we hem meer en meer leren vertrouwen en op basis daarvan onze keuzes maken. Omdat we daarvoor zijn geschapen, past dat ook het beste bij ons. Deze manier van denken liet de Zoon van God zien, toen hij in ons midden was. Aan het eind van zijn beroemde toespraak, bekend als de Bergrede (Mat. 5-7), lezen we daarover het volgende.



Lees Mattheüs 7:13 - 14.

- Wat zegt je dit over de weg die een volgeling van Jezus zal bewandelen? Waarom, denk je, zou dit zo beschreven worden?

Verderop in ditzelfde evangelie lezen we dat Jezus zijn leerlingen opriep, zichzelf te verloochenen, zijn kruis op te nemen en hem te volgen. Deze leerlingen trokken later de wereld in met dezelfde blijde boodschap van overwinning van zonde en dood via de weg van overgave en zelfverloochening. Velen reageerden daarop met openheid en werden volgelingen van Jezus Christus. Aan hen werd verteld wat ze konden verwachten. Daarover lezen we bijvoorbeeld in Handelingen 14:22 - 23:

Paulus en Barnabas keerden terug naar Lystra, Ikonium en Antiochië. Ze bemoedigden de leerlingen en spoorden hen aan te volharden in het geloof, maar wezen hun erop dat wij pas na veel beproevingen het koninkrijk van God binnen kunnen gaan. In elke gemeente stelden ze oudsten aan, en na gevast en gebeden te hebben, bevalen ze hen aan bij de Heer, in wie ze hun vertrouwen hadden gesteld.

- Wat zegt je dit over wat christenen kunnen verwachten als ze zich door God laten leiden? Hoe stel je je dat voor?

Het is wijs met moeilijkheden en beproevingen rekening te houden. We hoeven ze niet te zoeken, maar we moeten ze ook niet steeds ontlopen. Het is eerder beter deze moeilijkheden te gebruiken! Te midden van spannende of verwarrende omstandigheden roepen we God aan. Op hem willen we vertrouwen en door te volharden, wordt ons geloof juist verdiept. De lessen die we daardoor leren, zo beseffen we, nemen we mee voor de eeuwigheid. We zijn dus gehoorzaam onderweg, en daarin volgen we het voorbeeld van Christus. Hij wist welke taak de Vader hem gegeven had. Hij bereidde zich goed daarop voor.

Pas toen hij 30 jaar oud was, begon hij aan zijn missie. Zo willen wij ook – net als hij – goed voorbereid en met de juiste verwachtingen onderweg zijn.

Tenslotte, zoek uw kracht in de Heer, in de sterkte van zijn macht. Trek de wapenrusting van God aan om stand te kunnen houden tegen de listen van de duivel... om weerstand te kunnen bieden op de dag van het kwaad, om goed voorbereid stand te kunnen houden.

Houd stand, met de waarheid als gordel om uw heupen, de gerechtigheid als harnas om uw borst, de inzet voor het evangelie van de vrede als sandalen aan uw voeten, en draag bovenal het geloof als schild waarmee u alle brandende pijlen van hem die het kwaad zelf is kunt doven. Draag als helm de verlossing en als zwaard de Geest, dat wil zeggen Gods woorden. (Ef. 6:10–17)

- Dit gedeelte laat ons niet in de illusie dat onze pelgrimstocht steeds een ontspannen wandeling zal zijn. Gevaren dreigen, pijlen worden op ons afgevuurd, maar we kunnen ons ertegen wapenen! Waarmee kunnen we ons denken beschermen, terwijl we onderweg zijn?
- In hoeverre heeft dat te maken met het zoeken naar Gods leiding in ons leven, denk je?

In bovenstaand gedeelte wordt de christen dus opgeroepen sterk te zijn in de Heer, de wapenrusting aan te trekken om stand te kunnen houden in de geestelijke strijd. Want strijd kunnen we klaarblijkelijk verwachten. Waarin of waarbij? Denk bijvoorbeeld aan het volgende:

- Fysieke beperkingen: soms moe, slaperig of geen zin. Wat doe je dan?
- Financiële beperkingen: levert soms spanningen op, waardoor laat je je dan leiden?

- We leven in gevallen en gecorrumpeerde wereld: dat maakt het leven soms zwaar en moeilijk. Je wordt met moeilijkheden en frustraties geconfronteerd en belast, die je niet hebt gezocht en niet kunt ontlopen.
- Je blijft gevoelig voor verzoeken en je kunt soms zo vreselijk met jezelf bezig zijn dat er geen aandacht en tijd meer overblijft voor God en anderen om je heen.
- Satan, de aanklager is erop uit je te ontmoedigen. Gods Geest is vriendelijk en geduldig, die corrigeert met tederheid en liefde. Dat bouwt op, maar we kennen ook allemaal de verlammende aanklachten die de tegenstander ons influistert. Daardoor kunnen we passief worden of down raken.

Kortom, de weg zal niet steeds makkelijk zijn. Er zullen zeker vele momenten van diepe vreugde, ontspanning en vrede zijn. Maar niet alleen. God verrent zijn kinderen niet steeds, hij vormt ze ook. Hij heeft immers grootse plannen met ons. Door wakker te zijn en stand te houden, gaan wij steeds beter begrijpen wat hij met ons wil. Wij leren hem erdoor nog veel meer kennen en liefhebben.

Wat wil God? Wakkere kinderen!

Volg dus het voorbeeld van (de vergevende) God, als kinderen die hij liefheeft. Ga de weg van de liefde, zoals Christus, die ons heeft liefgehad en zich voor ons gegeven heeft als offer, als een geurige gave voor God. (Ef. 5:1-2)

We weten dat Adam en Eva zich lieten verleiden door te kiezen voor eigen kennis van goed en kwaad. Ze wilden onafhankelijk of eigenwijs zelf besluiten nemen, in plaats van zich allereerst door God te laten leiden. Jezus Christus, de zoon van God, heeft een andere levensstijl laten zien. Hij wilde zich wel in alles door God de Vader laten leiden. En hij is ons model. Hem willen we navolgen.



Lees Efeziërs 5 - 17.

- We worden opgeroepen de weg te bewandelen van de kinderen van het licht. 'Onderzoek wat de wil van de Heer is', of 'probeer te ontdekken wat de Heer graag wil', staat erin vers 10. Wat zou dat betekenen, volgens jou? Hoe kun je dat doen, denk je?
- Ook worden we opgeroepen wakker te worden, niet slapend door het leven te gaan. Wat zou dat betekenen, denk je? Wat kenmerkt een slapend mens, bijvoorbeeld? In hoeverre kan een christen zich daarvan onderscheiden?
- 'Ontmasker de vruchteloze praktijken die bij de duisternis horen', lezen we in vers 11. Dat betekent niet dat we onze aandacht vooral daarop gaan

richten. Elders staat dat we juist 'aandacht moeten schenken aan alles wat waar, edel, rechtvaardig en zuiver is, aan alles wat deugdzaam is en lof verdient' (Fil. 4:8-9) Dus wat denk je, dat dit 'ontmaskeren' betekent? Hoe stel je je dat concreet voor?

- De laatste drie verzen van dit gedeelte spreken over 'goed opletten, onze dagen goed gebruiken' en 'proberen te begrijpen wat de Heer wil.' Dit gaat dus verder dan alleen maar ontdekken of weten wat te doen. Het spreekt van inzicht en begrip. Wat wordt hiermee bedoeld, denk je? Hoe kunnen we dat in ons dagelijks leven toepassen? Kun je dat illustreren met voorbeelden?

Zoals we in het vorige hoofdstuk hebben opgemerkt, leren we door de bijbel een uiterst actieve God kennen. Hij schiep destijds, hij onderhoudt nu, hij draagt en hij leidt. Hij voert zijn plan uit en heeft aan de mens daarin een belangrijke rol toebedeeld. Omdat de mens naar zijn beeld is geschapen, verwacht God van de mens ook een actieve deelname. Een actief zoeken naar Gods bedoelingen, om van daaruit dan actie te ondernemen om deze bedoelingen uit te voeren. Initiatiefrijke gaat de gelovige onderweg; initiatiefrijke in het luisteren en nadenken over Gods woord en 't toepassen ervan.

Bob Dylan geeft deze oproep – met enige zorg – mooi weer in een lied. Daaruit een paar strofes:

God don't make no promises that He don't keep
You got some big dreams, baby, but in order to dream you gotta still be asleep
When you gonna wake up and strengthen the things that remain?

Adulterers in churches and pornography in the schools
You got gangsters in power and lawbreakers making rules
When you gonna wake up and strengthen the things that remain?

Do you ever wonder just what God requires?
You think He's just an errand boy to satisfy your wandering desires?
When you gonna wake up and strengthen the things that remain?

You can't take it with you and you know that it's too worthless to be sold
They tell you "time is money" as if your life was worth its weight in gold
When you gonna wake up and strengthen the things that remain?

- Welke kritiek klinkt in deze woorden door, vind je?

Een illustratie van wakkere kinderen

Dat we juist in de brief aan de Efeziërs de oproep lezen om wakkere mensen te zijn, is eigenlijk niet verbazend. In Handelingen 19 wordt verteld hoe Paulus op zijn derde zendingsreis in Efeze belandde. Hij ontmoette er een kleine groep volgelingen van Jezus. Eerst onderrichtte hij deze mensen in hun synagoge over het koninkrijk van God. Toen hij daarin belemmerd werd, deed hij dat daarna twee jaar lang elders, in een schoolgebouw. De hele provincie maakte zo kennis met het evangelie.

Door de prediking van het evangelie werden mensen bevrijd van boze geesten. Dat was eigenlijk wel te verwachten. Efeze stond in de Oudheid namelijk bekend om haar magie en occulte praktijken. En toen het licht doorbrak, werden die duistere machten ontmaskerd. Het sprak Joodse geestenbezweerders, die geen volgelingen van Jezus waren, wel aan. Ook zij probeerden bij iemand boze geesten te verdrijven in de naam van Jezus. Maar gewond moesten ze uit dat huis wegvluchten, weg van die bezetene! Daardoor schrokken alle gelovigen wakker. Onder hen waren namelijk ook velen, die magie hadden bedreven, zo lezen we. Op dat moment beseften ze dat ze daarmee moesten breken. Ze biechtten publiekelijk hun verkeerde praktijken op, en verbrandden al hun boeken over magie. De waarde daarvan, zo wordt bericht, kan vermoedelijk op enkele miljoenen euro's geschat worden.

Het verslag eindigt als volgt. *'Zo zegevierde het woord van de Heer en vond het steeds meer gehoor. Die boodschap vond steeds meer uitbreiding en bewees haar kracht.'*

- Wat betekenen deze woorden voor je? Wat leer je van die beschreven gebeurtenissen? Wat betekent het voor jou wakker te zijn en alert op verkeerde invloeden? Herken je negatieve invloeden, die jou belemmeren om deze kracht van Gods woord in je leven te ervaren? Wat kun je doen om daarmee te breken?
- Hoe helpen de woorden van deze oproep jou met betrekking tot het ontdekken of het toepassen van Gods leiding in je leven?

Gods stem kunnen verstaan

Eén van Gods namen is Logos; het Woord. God verlangt namelijk ernaar zich bekend te maken. Hij wil als een liefhebbende vader tot zijn kinderen spreken. Toch gebeurt dat niet steeds. We lezen bijvoorbeeld ook de volgende opmerking in de bijbel: 'In die tijd werd het woord van de Heer zelden gehoord en kwamen visioenen nauwelijks voor.' (1 Sam. 3:1) Dat werd gezegd over een tijd waarin de zonen van de hogepriester God verachtten. Ze toonden geen eerbied voor de offers, en hun vader keek bij dit alles passief toe. Gelukkig was er toen ook een vrouw, Hanna, tot wie God wel kon spreken. Zij werd de moeder van een groot profeet, Samuël.

Herder en schapen

Klaarblijkelijk, om God te kunnen verstaan, gelden er voorwaarden waaraan we dienen te voldoen. Over de zoon van God wordt bijvoorbeeld vermeld, dat hij meer openbaarde aan hen die met open harten en oren naar hem toekwamen. Dat waren mensen die wilden leren, die stelden open vragen. Zij waren dan ook degenen die hem echt leerden kennen als de eerstgeboren zoon van God.



Lees Johannes 10:1 – 6, 10 – 15, waarin Jezus zich een goede herder noemt.

- Wat staat er over de herder? Met welke werkwoorden worden zijn persoon en zijn optreden beschreven?
- Wat staat er over de schapen? Wat doen ze en waarom?

Schapen hebben leiding en bescherming nodig. Gods zoon kwam om ons de Vader te doen kennen. Hij gebruikt deze metafoer om zijn toewijding aan mensen te beschrijven. Mensen die zijn leiding zoeken, mogen dus op hem rekenen. Maar het is daarbij belangrijk hem te kennen, en zijn stem te herkennen.

Een juiste houding

In de eerste hoofdstukken van de Romeinenbrief wordt Gods plan uitgelegd. Het evangelie, een machtig middel waarmee God iedereen redt die gelooft, geldt niet alleen voor Joden maar voor de hele wereld. Dat was vanaf het begin Gods bedoeling, zo lezen we daar. Vanaf hoofdstuk 12 gaat het over de praktische consequenties van dit geloof. Laten we Romeinen 12:1 – 2 lezen.

- God is barmhartig. Hij is werkelijk goed voor ons, zo blijkt dus uit de voorgaande hoofdstukken. Waartoe worden we, op basis daarvan, opgeroepen?

- Er is sprake van levend, heilig en God welgevallig. Wat is de zin van deze beschrijving, volgens jou? Wat wordt ermee bedoeld? Hoe kun je dat concreet toepassen?
 - levend:
 - heilig:
 - God welgevallig:
- Wat wordt er beloofd in vers 2? Hoe stel je je dat voor? Kun je dat illustreren met een voorbeeld uit de bijbel of uit je eigen leven?

Een wijs mens heeft veel inzicht, zo zegt het woordenboek. Bedachtzaam, door het afwegen van alternatieven, blijkt deze de beste doeleinden en middelen te kunnen kiezen.

Toen Salomo koning werd, vroeg hij God om wijsheid. Later schreef hij, dat ontzag voor God het begin van wijsheid is. Dat doet denken aan wat we zien in dit gedeelte in Romeinen: *toewijding aan en gerichtheid op God zijn een vereiste voor het kunnen onderkennen van zijn wil.*

Beproefde houding wordt levensstijl

Wijsheid hebben we allemaal nodig. Weten wat God met ons bedoeld heeft en aan de hand daarvan de juiste keuzes maken, dat is waarnaar we streven.



Laten we Jakobus 1:2-8 lezen.

- Jezus had al in de Bergrede beloofd dat stormen zouden testen of wat we gebouwd hadden goed gefundeerd is (Mat. 7:24-27). Jakobus, één van zijn halfbroers, begint zijn brief dan ook met dit thema van beproevingen. Wat zegt hij erover? Waartoe dienen ze en hoe dienen wij erop te reageren?
- Te midden van de verwarring moeten we op zulke beslissende momenten keuzes maken. Dan hebben we wijsheid nodig. Wat wordt er beloofd in vers 5?
- Met welke houding of bereidwilligheid dient de gelovige te vragen, om deze leidende antwoorden van God te kunnen ontvangen?

We leven in een goddeloze wereld. Daar gaat het niet allereerst om God, daar staat het welbevinden van de mens centraal. Let wel, zoals dat door de mens wordt gedefinieerd. De bijbel beschrijft zo'n levensstijl met 'in duisternis leven'.

Wie daarentegen er in zijn leven naar streeft God te verheerlijken, leeft in harmonie met Gods bedoelingen. Door hem of haar kan God zijn licht laten schijnen. Zulke mensen maken andere keuzes, die hebben andere prioriteiten. Die hebben immers een andere

visie. Ze leven met een ander – eeuwig – perspectief. Terwijl ze onderweg zijn, vragen ze naar God. Dan denken ze na over zijn geopenbaarde plannen en stemmen hun plannen erop af. Niet gespannen, maar in vertrouwen.

God leidt kinderen die hem vertrouwen. Misschien verdwalen ze af en toe, maar de zorgende herder gaat achter hen aan. Dat belooft hij, dat geloven ze. 'Zonder geloof kun je hem niet behagen', zegt de bijbel (Heb. 11:5-6). Wie hem evenwel vertrouwt, zal ervaren dat God hem nooit in de steek laat.

Soms lijkt dat misschien wel zo, maar het is maar schijn. Christenen zijn pelgrims, die leren onderweg naar boven te kijken. Net als Israël destijds onderweg in de woestijn. Zo leren ze God te danken voor zijn aanwezigheid, ook te midden van soms verwarrende of moeilijke omstandigheden.

Laat de Heer je vreugde blijven; ik zeg u nogmaals: wees altijd verheugd. Laat iedereen u kennen als vriendelijke mensen. De Heer is dichtbij (Fil. 4:4-5, geschreven door de apostel vanuit de gevangenis).

- Wat leer je, door het nadenken over deze Bijbelgedeelten, over het verstaan van Gods stem? Wat is nodig, denk je, en belangrijk om in de gaten te houden als je Gods leiding zoekt?

Hoe leidt God ons?

In vertrouwen onderweg

Het onderwerp van Gods leiding houdt velen bezig. Er lijkt bij sommigen een zekere onrust te heersen, zowel over het vinden van Gods wil als over de consequenties van eventueel verkeerde stappen. Hiervoor zagen we al, dat het voor God allereerst belangrijk is dat we bereid zijn naar hem te luisteren en zijn weg te gaan. Hij wil dat we dit doen uit vertrouwen in hem. Wie vreest voor rampzalige gevolgen van eventueel verkeerd ingeschatte keuzes, vergeet wellicht daarbij dat God zich juist doet kennen als een goede herder.

Wie meent dat Gods plan van tevoren tot in details is vastgelegd, met betrekking tot bijvoorbeeld partner, carrière en woonplaats, heeft een oppervlakkige, onvolwassen en overspannen voorstelling van zaken. Dit geldt ook voor christenen die bang zijn beslissingen te nemen, omdat het genomen besluit misschien niet de best denkbare optie is. Ze vrezen daardoor tot een tweederangs leven veroordeeld te zijn. Deze manier van denken toont vrees of angst aan, dat is geen leven in geloof. God wil nu juist dat we wandelen in vertrouwen op hem, dat we ons in eerste instantie laten leiden door wat hij belangrijk vindt. Maar er is en blijft heel wat speelruimte voor de mens om te kiezen.

- Wat is, volgens jou, de fout die we maken als we zo over Gods leiding en Gods plan denken? Waar is het God om te doen, als we zijn leiding zoeken? Waarom denk je dat, wat heeft je geholpen om tot die conclusie te komen?

Gods wil – onbewust of onbedoeld – verkeerd interpreteren is minder erg dan die te weten en bewust niet uit te voeren! Maar zelfs dan nog is God vergevend, zo lezen we keer op keer in de bijbel. Kortom, we zijn nog aan het leren goed te luisteren en te gehoorzamen. We zijn Gods kinderen die de liefhebbende Vader niet uit het oog willen verliezen.

Gods koninkrijk en heerlijkheid staan voorop

Wie voor God wil leven, zet zich in voor wat God het meest op het hart ligt. Met andere woorden, de juiste keuze is voor de beste wijze van leven en voor het hoogste doel: de groei van zijn koninkrijk en glorie. Dat staat voorop, dat bepaalt het denken bij het maken van keuzes. Er is ook een andere manier van denken die we soms aantreffen bij mensen die serieus in God geloven. In Jezus' tijd bijvoorbeeld waren er de Farizeeën. Deze mensen hielden zich steeds bezig met de vraag of iets wel 'koosjer' dan wel zonde was. Zo'n manier van denken, met die nadruk op regels en tradities, verstikte – zo bleek – het woord van God helemaal. Dat woord, door Gods zoon gesproken en gedemonstreerd, drong niet tot hen door.

Volgelingen van Jezus dachten en denken anders. Zij vragen zich allereerst af: is dit het beste wat ik kan doen om God te eren en ten bate van anderen? Jezus zei het volgende in dit verband:

Kleingelovigen, wees toch niet zo bezorgd. Vraag je niet steeds bezorgd af: 'wat zullen we eten?' of 'waarmee zullen we ons kleden?' - dat zijn allemaal dingen die de heidenen najagen. Jullie hemelse vader weet wel dat jullie dat alles nodig hebben. Zoek liever eerst het Koninkrijk van God en zijn gerechtigheid, dan zullen al die andere dingen je erbij gegeven worden. Maak je dus geen zorgen voor de dag van morgen, want de dag van morgen zorgt wel voor zichzelf. Elke dag heeft genoeg aan zijn eigen last (Mat. 6:30-34).

- Wat zegt je dit over het vinden van Gods leiding? Denk daarbij zowel aan wat je aandacht allereerst verdient als ook aan de houding waarmee je ermee omgaat.

Deze oproep zegt ook iets over Gods vertrouwen in ons vermogen tot kiezen. Hij verwacht dat we ons afvragen: 'wat is het beste dat ik kan doen voor hem?' God acht ons klaarblijkelijk in staat dit onderscheid te maken, als we biddend daarover nadenken. Door Gods woord steeds beter te leren kennen, alternatieven af te wegen, en advies te vragen kunnen we klaarblijkelijk goede keuzes maken. Dat wil zeggen, keuzes die hem behagen. We onderkennen in dit afwegen zowel de verlangens van ons hart alsook waarin we goed zijn. Dit proces van afwegen vereist de inzet van gezond verstand, een mooie gave door God aan ons gegeven. In het boek Spreuken bijvoorbeeld vinden we daarover talloze adviezen van de wijze koning Salomo. Een paar voorbeelden:

Als je erom vraagt de dingen te begrijpen, roept om scherpzinnigheid, ernaar zoekt als was

het zilver, ernaar speurt als naar een verborgen schat - dan zul je ontdekken wat ontzag voor de HEER is, dan zul je kennis van God verwerven.

Door gebrek aan visie gaat het volk ten onder, een keur van raadgevers brengt het tot bloei.

Wie onnozel is, hecht aan ieder woord geloof, wie verstandig is, let op elke stap. Een wijze is voorzichtig, hij gaat het kwaad uit de weg, een dwaas is roekeloos, en waant zich nog veilig ook.

Wie goed luistert, zal het goed vergaan, wie op de HEER vertrouwt, is gelukkig. Wie wijs is van hart, wordt verstandig genoemd, wie op milde toon spreekt, heeft meer overtuigingskracht. Inzicht is een bron van leven, dwazen worden met dwaasheid gestraft.

Uver zonder kennis leidt tot niets, wie overijld te werk gaat, maakt al snel een blunder. Wie zijn verstand gebruikt, heeft zijn leven lief, wie zich laat leiden door inzicht, is geluk op het spoor. (Spreuken 2:3-5, 11:14, 14:15-16, 19:2, 8)

- Hoe helpen je deze gedachten met betrekking tot Gods bedoelingen en je eigen verantwoordelijkheid? Hoe pas jij dit toe?

Leer Gods woord kennen, laat je door zijn instructies leiden

De discipelen van Jezus waren niet tevreden als ze een mooie gelijkenis van hem niet goed begrepen. Dan vroegen ze door. Ze wilden namelijk echt snappen wat hij ermee wilde zeggen. Juist aan hen heeft de zoon van God veel beter kunnen laten zien wat Gods wil eigenlijk is. Zij leerden inzien welke rol zij daarin konden vervullen.

Wie zich ook nu discipel of leerling van Jezus noemt, wordt gekenmerkt door eenzelfde houding. Die neemt tijd om Gods woord goed tot zich te laten doordringen. Die wil zich deze woorden eigen maken. Zo zal hij of zij in keuzemomenten steeds beter weten wat te doen.

'Wie mijn geboden kent en zich eraan houdt, heeft mij lief', zei Jezus. 'Ook ik zal hem liefhebben en mijzelf aan hem bekendmaken.' (Joh. 14:21) *'Zonder mij kunnen jullie niets doen. Als jullie in mij blijven en mijn woorden in jullie, kun je vragen wat je wilt en het zal gebeuren. De grootheid van mijn Vader zal zichtbaar worden wanneer jullie veel vrucht dragen en mijn leerlingen zijn.'* (Joh. 15:5, 7-8)

Een mooie illustratie van het belang van deze houding zien we bij twee vriendinnen van onze heer Jezus. De één was helemaal in beslag genomen door de – goede – zorg die ze aan hem en de andere gasten gaf. Gastvrijheid is een prachtige uiting van liefde. De ander, haar zus Maria, liet alles even liggen om goed naar Jezus te luisteren. Het was Jezus die de zorgzame Marta erop wees, dat ze zich veel te druk maakte. 'Maria', zo zei hij, 'heeft het beste deel gekozen, wat haar nooit ontnomen zal worden.' (Lucas 10:39-42)

Niet lang daarna maakte beiden mee, dat hun pasgestorven broer Lazarus uit zijn graf werd geroepen en opgewekt tevoorschijn kwam. Enkele dagen later, zo lezen we, zalfde Maria Jezus' voeten met kostbare nardusolie. Ze beseftte dat Jezus kort daarop de dood zou ontmoeten. Ze wilde, nu het nog kon, hem eren. Anderen stoorden zich aan deze actie van haar, maar Jezus zei: 'Ze heeft iets goeds aan mij gedaan. Waar ook maar ter wereld het goede nieuws verkondigd zal worden, zal ter herinnering aan haar verteld worden wat ze heeft gedaan' (Joh. 11 en 12:3-8, ook Marcus 14:6-9). Dat laat wel zien, hoeveel dit gebaar voor de zoon van God heeft betekend!

Als we – net als Maria – tijd nemen om naar hem te luisteren, kunnen ook wij beter leren zien wat voor God belangrijk is. Laten we daarom even kijken naar enkele verzen uit Psalm 119.

- Geef met eigen woorden weer wat er staat in de volgende verzen:
 - 9 – 12:
 - 15 – 16:
 - 30 – 36:
 - 43 – 48:

We zien het toepassen van deze waarheden prachtig geïllustreerd in het leven van Jezus. Als hij bijvoorbeeld verzocht wordt door de duivel in de woestijn, weet hij steeds deze verzoeken te weerstaan met een duidelijk en specifiek woord van God. Hij maakt de juiste keuzes, omdat hij Gods woord kent, gebruikt en uitspreekt.

Biddend overwegen

We lezen aan het begin van de brief aan de Filippenzen, dat vanaf het moment van hun overgave aan Christus deze jonge christenen actief bijdroegen aan de verspreiding van het evangelie. Dankbaar voor de vrede en de bevrijding die ze hadden leren kennen, wilden ze anderen daaraan ook deel laten hebben. Iets heel moois was God in Europa onder hen begonnen, zo merkte Paulus op.



Lees Filippenzen 1:6 – 11.

- Waarvan is Paulus zeker, volgens de verzen 6 – 7?
- Wat bidt hij voor hen? Probeer de verzen 9 – 11 in eigen woorden weer te geven.

Even verderop in dezelfde brief raadt hij hen aan in geloof op God hun situaties tegemoet te treden.



Lees hoofdstuk 4:4 – 8.

- Wat zegt hij, nadat hij hen eraan herinnerd heeft Gods nabijheid niet uit het oog te verliezen, met betrekking tot zorgen maken? En wat is een goede manier, volgens hem, om na te denken over te ondernemen stappen?
- Waarop mogen we rekenen, als we zo God betrekken bij ons dagelijks leven? Hoe stel je je dat concreet voor? Heb je daarmee ervaringen opgedaan?

Wie de waardige bedoelingen van God voor ogen heeft, wie in zijn denken royaal ruimte toekent aan wat God heeft gezegd, mag op Gods leiding en voorziening rekenen. Weliswaar zal zo iemand af en toe overrompeld worden door onverwachtse ontwikkelingen. We hebben het leven immers niet onder controle. Maar dat schept juist kansen om God beter te leren kennen en ons geloof in hem te verdiepen. Te midden van dit zoeken naar de juiste weg wordt vrede beloofd. Die gaat ons verstand, ons inzicht en begrip soms te boven. Die is onafhankelijk van omstandigheden. Zij komt, zo lezen we, van God.

Als die vrede ontbreekt, als je bijvoorbeeld na een paar dagen met betrekking tot een besluit toch innerlijke rusteloosheid ervaart, schrijf dan eens op wat je als aanwijzingen beschouwt. De onvrede kan een teken zijn van een te snel genomen besluit. Misschien is dan het beter iets te veranderen.

Je spreekt je bereidheid daarover in gebed uit en je vraagt God opnieuw tot je te spreken. Door zijn woord, zijn Geest of door anderen om je heen. Dat besluit alleen al kan leiden tot de vrede, die enkel God kan geven.

- Herken je dit? Heb jij zelf wel eens onvrede ervaren over een besluit, waarvan je toch meende dat dit weloverwogen genomen was? Of over het besluit van een goede vriend of kennis? Wat heeft jou toen daarbij vooral geholpen? Wat heb je ervan geleerd?

Vraag raad

Laat je door wijsheid leiden. Niet alleen door de wijsheid die God jou persoonlijk geeft, maar ook door de wijsheid van vrienden en mentors. Vraag raad, maak gebruik van anderen die wijzer zijn dan jij. Dat toont nederigheid, één van de kenmerken van wijsheid. Zelfs Salomo, bekend als de meest wijze koning in de wereld van toen, had raadgevers om zich heen. We lezen van hem in Spreuken:

- 11:14: Door gebrek aan visie gaat het volk ten onder, een keur van raadgevers brengt het tot bloei
- 12:15: Een dwaas denkt dat hij de goede weg gaat, wie wijs is luistert naar raad
- 13:10: Betweters maken ruzie of veroorzaken onenigheid, wie goede raad ter harte neemt, is wijs
- 15:22: Plannen mislukken door gebrek aan overleg, met veel goede raadgevers komt iets tot stand
- 24:6: Alleen een wijs man is sterk; zijn inzicht is zijn kracht. Want door overleg kun je een strijd aan, met veel goede raadgevers kun je overwinnen
- Wat stel je je voor bij advies vragen? Wat is de rol van degene die raad vraagt, en hoe kan hij of zij zich daar het beste op voorbereiden? Wat is, volgens jou, de rol van degene die raad geeft?

We zien dat het de wijze is die raad vraagt. Wellicht heeft zo iemand ideeën over wat te doen of over hoe iets uit te voeren, maar wil dat graag met anderen bespreken. Deze kunnen hem of haar andere opties laten zien. Door goede vragen te stellen kunnen ze diepere motieven of wensen boven tafel brengen. Zo kan de persoon een beter en evenwichtiger oordeel vormen.

Wees eensgezind: wees niet hoogmoedig, maar zet uzelf aan tot bescheidenheid. Ga niet af op eigen inzicht. Of: doe uw best nederig te zijn, doe niet of u de wijsheid in pacht hebt. (Rom. 12:16 in de versies NBV en het Boek)

Wie raad vraagt toont nederigheid. Wie meent geen raad nodig te hebben, wordt eigenwijs genoemd. De volken om ons heen hebben voor deze term een minder sympathiek woord: foolishness of Torheit, zeg maar dwaasheid. En je kunt, als je wilt, dit nog even verifiëren, maar eigenwijsheid wordt nergens als een vrucht van Gods Geest beschreven.

Stap voor stap onderweg

God leidt ons meestal stap voor stap. Hij geeft wel inzicht voor de volgende stap, maar voorspelt ons niet de hele toekomst. Dat vinden velen jammer. De hele bijbel door lezen we van mensen die waarzeggers raadplegen om hun toekomst te leren kennen. Ook vandaag nog worden astrologen of horoscopen geraadpleegd om koers of loopbaan te kunnen bepalen. Veel daarbij is volksverlakkerij, maar een deel is waarzeggerij, bemiddeld door geestelijke machten. Dat is iets wat God verafschuwt, zo lezen we in de bijbel. Dus daarmee laten we ons niet in.

Een christen weet dat elk bijgeloof afleidt van geloof in God. En hij beseft dat God, de eeuwige, de mens heeft geschapen met de beperkingen van ruimte en tijd. Het is Gods bedoeling dat zijn schepsel in vertrouwen op Hem binnen deze beperkingen leeft. Wie zich inlaat met voorspellingen, begrijpt of accepteert in wezen deze bedoeling niet.

Wanneer u in het land komt dat de HEER, uw God, u geven zal, mag u de verfoeilijke praktijken van de volken daar niet navolgen. Er mag bij u geen plaats zijn voor waarzeggers, wichelaars, tovenaars, bezweerdere en voor hen die geesten raadplegen of doden oproepen. Want de HEER verafschuwt mensen die zulke dingen doen, en om die reden verdrijft hij deze volken voor u. U moet volledig op de HEER, uw God, gericht zijn. Al luisteren die volken wel naar waarzeggers, u heeft de HEER, uw God, dat verboden. (Deut. 18:9-14)

- Wat denk je, waarom zou God deze praktijken zo verfoeilijk vinden? Wat zou hij dan willen?

Overigens, we lezen in Jesaja 47:12-15, waar over de ondergang van Babel en de Chaldeeën gesproken wordt, prachtig ironische woorden van God met betrekking tot astrologie en waarzeggerij. De macht ervan wordt niet ontkend, maar staat in geen verhouding tot de macht van de God van Israël.

Wie in vertrouwen op hem onderweg is, luistert naar God. Zo iemand leert hem steeds beter kennen. Die leert inzien wat voor God belangrijk is en richt zijn leven daarop in. Levensdoelen en prioriteiten worden afgestemd op Gods plannen met de mensheid.

Dat is eigenlijk leven met visie, waarover – zoals we al eerder zagen – Salomo sprak in het boek van de Spreuken.

- Probeer eens te formuleren welke doelstellingen en prioriteiten voor jou resulteren uit Gods geopenbaarde plannen en bedoelingen. Welke woorden van God leiden of ondersteunen je op dit moment in je keuzes en plannen?

'Draag als helm de verlossing en als zwaard van de Geest het woord [rhema] van God.' (Ef. 6:17) Dit is het gesproken woord, dat zowel zaak als specifiek woord kan betekenen. Onze basishouding is een bereidwilligheid ons te laten leiden door wat God zegt. Dit zien we heel mooi geïllustreerd in het leven van Maria. Zij sprak na de aankondiging (het woord) van Gabriël: 'De Heer wil ik dienen: laat er met mij gebeuren wat u hebt gezegd (letterlijk: naar het woord van u)' (Lucas 13:8) Zij reageerde in geloof op het woord van God.

- Kun je andere voorbeelden uit de bijbel noemen, waarin er in geloof op een meer specifiek woord van God gereageerd werd?

Wij kunnen God vragen – in dit luisteren naar hem – ons aan een duidelijke belofte of waarschuwing te herinneren. Denk daarbij aan een belofte, of aan een opdracht die concreet betrekking heeft op de situatie waarin je Gods leiding zoekt. Dat kan je duidelijk worden door het lezen of studeren van Gods woord. Of door 't beluisteren van een toespraak of een lied. Een goed gesprek kan je eraan herinneren. Dat is dan een woord van God voor je, waarop je later ook terug kunt vallen.

We zijn onderweg, stap voor stap. God leidt immers hen die onderweg zijn. Dat weten we, en daarop vertrouwen we. Dus durven we stappen te zetten. We blijven niet passief afwachten, maar maken keuzes en ondernemen actie. Immers, enkele dingen heeft God al duidelijk gemaakt. Die gelden voor elke christen, daarover is niet meer openbaring nodig. Zo zijn en blijven we in beweging, als volk van God onderweg.

We nemen tijd voor hem, we moedigen anderen aan dat ook te doen. Zo getuigen we van ons geloof in hem. We tonen belangstelling voor mensen om ons heen, of ze nu christen zijn of niet. Wat ze belangrijk vinden, of waar ze tegen aan lopen, dat verdient en krijgt onze aandacht. We willen anderen tot steun zijn, zoals we hulp en aanmoediging van anderen voor ons waarderen. Dat doen we biddend, in de verwachting dat God ons inzicht zal geven en ons mogelijke stappen zal tonen.

- Welke ervaringen heb je hiermee opgedaan? Wat heeft je daarbij vooral geholpen? En welk woord van God is op dit moment, bijvoorbeeld, richtinggevend voor je?

Grenzen en omstandigheden

Als je naar Gods leiding zoekt, ga dan ook na wat onder de omstandigheden waarin je je bevindt de grenzen zijn van wat mogelijk is. Denk daarbij bijvoorbeeld aan fysieke of financiële grenzen. Wanneer het voor je duidelijk wordt dat deze grenzen vast staan, wees dan bereid ze als van God te accepteren. Wees erop voorbereid dat God ook daardoor kan leiden. Misschien verwacht hij vooral van je dat je trouw doorgaat met wat je al weet.

We zijn niet alleen onderweg, we maken deel uit van het lichaam van Christus. Dan kan het gebeuren dat anderen je vragen een bepaalde taak of verantwoordelijkheid op je te nemen. Misschien omdat ze een talent van je daarin onderkennen, misschien om je een bekwaamheid te laten leren.

Het is heel wel mogelijk dat anderen jouw talenten beter onderkennen dan jijzelf. Voor jou is wat je doet heel gewoon, van nature doe je die dingen makkelijk en goed. Dus zie je dat niet per se als een talent. Het kan daarentegen ook gebeuren dat jij meent goed in iets te zijn, maar dat anderen dat toch anders inschatten. Pijnlijk wellicht, maar wel een goede reden om raad te vragen, zoals we eerder al opmerkten. Beschouw dit alles ook als een aspect van Gods leiding in je leven. Je overweegt het biddend (zie d) en vraagt raad (zie e). Dan kun je een besluit daarover nemen en rekenen op Gods vrede en Gods zegen.

Tenslotte, leven in geloof betekent ook bereid te zijn risico's aan te gaan. Je vertrouwt op de herder die je niet uit het oog verliest. Als Jezus zijn leerlingen erop uitstuurt, zegt hij dat ze niet bang moeten zijn. Hun leven hebben ze immers al aan hem verloren, aan God verpand. En God zal hen leiden en beschermen. Ze zullen vast wel eens struikelen, maar ze kunnen daar ook veel van leren.

Wij, net als zij, zullen soms ontdekken dat we iets verkeerd hebben ingeschat. Dan moeten we koerscorrecties uitvoeren. Dat is geen ramp. Als je een verkeerde beslissing hebt genomen, zal God je niet loslaten. Hij blijft bij je. Hij vergeeft en herstelt. Dat heeft hij immers beloofd.

- Als je over dit aspect van ontdekken van eigen grenzen en leiding door omstandigheden denkt, welke conclusies trek je daaruit? Welke ervaringen heb je daarmee opgedaan? Hoe kijk je daar nu op terug?

We zijn leerlingen, we blijven ons leven lang leren. Dat is ons getuigenis. We zijn geen perfecte mensen, maar wel geliefde kinderen. We zijn niet beter dan hen die God nog niet als herder erkennen. We hebben alleen een betere leider!

Wijs omgaan met directe openbaring

Directe onthulling of leiding door innerlijke indrukken

Met betrekking tot het ontdekken of onderkennen van Gods wil kunnen we in de laatste decennia een nieuwe trend opmerken. Naast het kunnen vormen van een wijs oordeel door gebed, op basis van Gods geschreven woord of door luisteren naar goede raad, hoopt men een meer directe en specifieke vorm van Gods leiding te beleven. Men zoekt daarbij de stilte, men laat zich door indrukken leiden. Het toont een mooi verlangen om zich niet door eigen inzicht of ervaring alleen te laten leiden, maar ruimte te geven aan Gods directe openbaring. Laten we daarom dit wat verder onderzoeken.

Er worden in de bijbel illustraties gegeven waarbij God dan soms heel specifiek en direct sprak. Denk bijvoorbeeld aan de roeping van Gideon (Rechters 6:33-40), van koning Saul (1 Sam. 10:1-12) of Filippus (Handelingen 8:26).

- Ken je nog andere voorbeelden van een dergelijk ingrijpen en leiden van God in het leven van gelovigen in de bijbel?
- Heb je er zelf ook ervaring mee opgedaan? Heb je zelf ook zo direct en specifiek Gods leiding in je leven ervaren?
- Wat zou je als voordelen benoemen bij deze vorm van leiding? En wat zou je mogelijkwijs als nadelen of bezwaren kunnen zien ten aanzien van het rekenen op directe openbaring?

Geïnspireerd door deze Bijbelse illustraties wordt nu door sommigen Gods leiding door profetische woorden, of door innerlijke impressies, tot norm verheven. Daardoor ontstaat de indruk dat Gods wil – als een orakel – steeds op deze manier duidelijk zou moeten worden. Daarnaast wordt soms ook gemeend dat deze manier van besluiten, dat wil zeggen op basis van directe openbaring, geestelijker zou zijn en God het meeste zou bevallen. En dan ontstaat de neiging aan de aspecten – zoals in het vorige hoofdstuk besproken – weinig of geen aandacht meer te schenken.

Zo kan iemand bijvoorbeeld, na een tijd van gebed, een bepaalde drang in zich voelen en menen dat God daardoor laat zien wat Hij van hem of haar wil. Laten we allereerst stellen, dat het een goede zaak is zoiets te onderkennen en daarvoor open te zijn. We moeten alleen wel voorzichtig zijn dit als 'absolute leiding' te beschouwen, waarvan niemand ons verder af zou kunnen brengen.

Hoewel goed bedoeld, schuilt in deze denkwijze namelijk het gevaar een 'god op afroep' te creëren. God wil ons zeker leiden, maar dit gebeurt op meer dan één manier. Bijvoorbeeld ook door onderricht in de gemeente of op conferenties. Door studie en uitwisseling op Bijbelkring. Door raad van oudsten, mentoren of kringleiders. De bijbel roept ons op elkaar aan te moedigen geloofsstappen te nemen, toe te passen wat God al heeft geopenbaard. Zo helpen we elkaar goed naar God te blijven luisteren en de

juiste prioriteiten aan te houden. Zo hebben we God lief boven alles, en de naaste als onszelf.

Innerlijke impressies kunnen helpen, maar ze kunnen ons ook afleiden. Sinds de zonde de wereld in binnengedrongen, is ons hart immers gecorrumpeerd. Daarin komt Gods Geest gelukkig wonen. Hij is er reinigend bezig, maar het is wijs op onze hoede te blijven voor innerlijke drang, voor duistere dwangmatigheden en genotzuchtige dromen. Die zijn en blijven gevaarlijk, net als onjuiste gevoelens van wroeging, schaamte en schuld, die satan, de aanklager en onze vijand ons probeert in te geven.

Wie weet of innerlijke impressies of verlangens niet gevoed zijn door geldingsdrang, vrees of egoïstische verlangens? God weet het! Tot onze dood zullen wij onze eigen diepste motivaties nooit helemaal doorzien. Laat staan die van een ander. Dus zijn en blijven we voorzichtig met betrekking tot indrukken die we hebben en conclusies die we makkelijk trekken. We ontkennen of verdringen ze niet, maar verifiëren ze door lezing en bestudering van Gods woord.

- Kun je voorbeelden bedenken waarbij het wijs zou zijn, of waarbij het nodig is, je niet te sterk door innerlijke impressies te laten leiden? Denk aan situaties waarbij indrukken of mogelijke stappen te plaatsen zijn in een breder kader.

Een kanttekening lijkt daarom hier op zijn plaats. Men kan namelijk uit het oog verliezen dat die beschreven bijbelse gebeurtenissen uitzonderlijk waren. God heeft ook niet beloofd dit steeds te doen. Algemene principes en woorden van God geven meestal meer dan voldoende duidelijkheid om te weten hoe te handelen voor het leven van elke dag. Wij christenen worden geacht in staat te zijn om op basis daarvan goede keuzes te maken in ons denken, spreken en handelen. Dat wil zeggen keuzes, die God welgevallig zijn.

- Kun je een paar voorbeelden noemen, waarbij het voor je duidelijk is, wat God van je verwacht zonder verdere specifieke openbaring? Denk aan keuzes met betrekking tot huwelijkspartner, geldgebruik, tijdsbesteding. Of aan prioriteiten die je aanhoudt bij je plannen van deze week.

Het tegenovergestelde komen we ook tegen binnen de christenheid. Dan erkent men de mogelijkheid van directe leiding door Gods Geest, door indrukken, woorden of beelden niet. Eigenlijk wordt dan iets wezenlijks van God ontkend, wat we in de bijbel meer dan eens tegenkomen.

We aanbidden een levende God, die direct bij ons betrokken is. Zijn Geest is in de gelovige komen wonen. Dat is heel persoonlijk en rekenen op zijn directe leiding of onthulling toont een vertrouwen in hem. Hooguit dient een kanttekening in deze postmoderne tijd met haar nadruk op beleving te worden geplaatst, zo menen we, om het rekenen op directe openbaring in het juiste perspectief te blijven zien.

We zijn onderweg in een wereld vol onzekerheden. Soms aarzelen we, en verlangen we naar meer dan de zekere waarheden van Gods woord. We kunnen ons maar al te goed identificeren met de eerste discipelen van Jezus. Toen hij aan hen verscheen als opgestane heer, en hen uitzond om overal discipelen te maken, twijfelden enkelen nog. Tenminste, dat vertelt Matteüs heel eerlijk. En toch hebben mensen, overal in de wereld, door hen God leren kennen! Want ze gingen onderweg, op basis van dat woord van hem.

Verlangen naar directe openbaring

Heel vaak hebben mannen en vrouwen van God, zowel in de bijbel als in de geschiedenis van Gods kerk, gekozen en gehandeld zonder zulke specifieke indicaties. En zij hebben daarmee God gediend en verheerlijkt.

Wat zou de reden zijn van dit zoeken naar directe onthullingen? Enkele mogelijke motieven:

- Gelovigen gaan ervan uit dat ze zelf niet in staat zijn om goed te kunnen onderscheiden. Dus willen ze dat God het direct aan hen onthult.
- Er wordt gemeend dat God voor ieder mens specifieke keuzes heeft bedoeld en bedacht. Dat niet alleen de houding waarmee wordt gekozen, belangrijk is, maar ook de keuze voor een bepaald project, persoon of situatie. Het toont een mooi verlangen de absoluut beste keuze te maken. Maar in deze visie is er weinig ruimte voor menselijke creativiteit en voorkeur.
- Er wordt verondersteld dat wat God wil van zijn kinderen, onlogisch is voor gewone criteria. Het zou niet iets zijn, waartoe men door overleg en bedachtzaamheid zou kunnen komen. Dit ontkent eigenlijk de mogelijkheid God te kunnen dienen met ons verstand.
- Elke christen is uniek en heeft steeds speciale instructies van God, de Vader, nodig. Althans, dat wordt gesuggereerd. Deze gedachte is niet geheel vrij van kinderlijk egoïsme.
- Onze moderne seculiere cultuur is gedeeltelijk gekenmerkt door een anti-intellectuele mentaliteit. Ze is daarnaast sterk gericht op de korte termijn. Daardoor worden ook wij christenen – meer dan we wellicht beseffen – beïnvloed, misschien zelfs wel overweldigd.

- Herken je deze gedachtegang? Hoe geloof jij dat God normaliter leidt? Hoe laat jij je vooral leiden door God in het maken van belangrijke keuzes?
- Kun je bijbelse voorbeelden noemen waar God niet specifieke stappen onthulde, maar waar mannen en vrouwen van God – op grond van zijn woord voor alle mensen of voor zijn volk Israël – wisten wat ze moesten doen en dan ook tot actie kwamen?

Het kennen van Gods wegen

De brief aan de Hebreëen kan meer inzicht geven in dit verband. Gebruikmakend van Israëls geschiedenis, zoals beschreven in het Oude Testament, wordt uitgelegd hoe belangrijk de rol van geloof is. In hoofdstuk 3 lezen we:

'Wees niet koppig, zoals jullie voorouders die mij op de proef stelden tartten in de woestijn, hoewel ze mijn daden hadden gezien, 40 jaar lang. Daarom werd die generatie door mijn woede getroffen. Ik zei: 'Altijd weer dwaalt hun hart, mijn wegen kennen ze niet.'

Zie er dus op toe, broeders en zusters, dat niemand van u door een kwaadwillig, ongelovig hart afvallig wordt van de levende God.' Hebreëen 3:8-14

Het volk was onderweg in de woestijn. Het leerde niet van de ervaringen. Waarom niet? Ze dachten niet na over Gods bedoelingen. Zo maakten ze steeds weer verkeerde keuzes. Ongeloof heerste in hun hart, omdat ze Gods wegen niet kenden. Maar er waren ook goede uitzonderingen. Denk aan Jozua en Kaleb bijvoorbeeld. Maar ook in de generaties daarna. Over hen wordt geschreven in Hebreëen 11. Eén van hen was David, van wie we heel wat gebeden kennen. Laten we één daarvan, Psalm 251 - 5 lezen.

- Hij houdt van God en wil hem vertrouwen. Wat vraagt hij in de verzen 4 en 5? In hoeverre heeft dat te maken met Gods leiding, zonder dat daarvoor steeds directe onthullingen van God nodig zijn?

Toen Paulus nog Farizeeër was, had hij - net als zijn collegae - het gezag van Jezus niet erkend. De groep waartoe hij behoorde, eiste van Gods zoon een teken om daarmee zijn gezag aan te tonen. De diepte van zijn boodschap en de wonderen die gebeurden als Jezus sprak, hadden hen niet overtuigd. Door zijn bekering tot Jezus heeft Paulus zijn koppigheid ingezien. Later schrijft hij:

'De Joden vragen om wonderen en de Grieken zoeken wijsheid, maar wij verkondigen een gekruisigde Christus, voor Joden aanstootgevend en voor heidenen dwaas. Het dwaze van God is wijzer dan mensen, en het zwakke van God is sterker dan mensen.' 1 Kor. 1:22-25

Voorheen was het woord van God niet tot hem doorgedrongen, hoewel hij als geleerde de Schriften dagelijks bestudeerde. Sinds zijn directe ontmoeting met Jezus - op weg naar Damascus - had hij pas echt leren luisteren. Hij had sindsdien Gods wegen leren onderkennen. Daarover schrijft hij later dan ook in zijn verschillende brieven.

Hij had daarna niet steeds directe woorden van God nodig om te besluiten wat te doen. De opdracht van Jezus was immers duidelijk. Hij en de andere discipelen waren geroepen om overal, tot aan de uiteinden der aarde, te getuigen en mensen tot leerlingen van Christus te maken (Handelingen 1:7-8, Mat 28:18-20). Die opdracht werd een leidraad voor hem bij het maken van zijn plannen. Hij stelde er een eer in het evangelie te verkondigen op plaatsen waar Christus nog niet bekend was. Niet alleen de

Joden, zo begreep hij, maar ook de heidenen moesten het horen. Niet alleen in het Midden-Oosten, maar ook in Europa, tot zelfs in het verre Spanje. Met andere woorden, tot aan het einde van de wereld (Romeinen 15:20-24).

We kunnen ons door zijn voorbeeld laten inspireren. We weten wat God heeft gezegd. Dat woord laten we goed tot ons doordringen. Zo leren we beter Gods wegen zien. Op basis daarvan maken we plannen, kiezen we prioriteiten en nemen we beslissingen. In dit alles blijven we open voor raad. Zo zijn we Gods medewerkers.

- Kun je een paar dingen noemen, waarover Gods wil en Gods leiding je al heel duidelijk is en waarvoor je geen verdere directe openbaring nodig hebt, om te weten wat te doen?

Samenvattend, God spreekt soms specifiek en direct. Daarvoor zijn we dankbaar, dat willen we serieus nemen. Maar het is niet steeds nodig, omdat we zijn wegen kunnen kennen en daaruit stappen in geloof kunnen ondernemen. We moeten van de uitzondering geen regel maken.

Woorden van God

Misschien heb je ook wel eens iemand horen zeggen: 'De Heer heeft dit tegen me gezegd.' Dat geeft je misschien het idee dat dit pas echte leiding van God genoemd kan worden. Ook daar is evenwel voorzichtigheid gepast. Deze wijze van denken en spreken over Gods leiding blijkt eigenlijk vrij nieuw te zijn. Het heeft mensen, ook serieuze christenen, soms tot arrogantie of tot het nemen van domme stappen verleid. Het heeft anderen tot jaren van passiviteit verleid, omdat langdurig gewacht werd op een specifiek woord of een duidelijke indicatie van God. Men was wel bereid Gods weg te gaan, maar kwam intussen niet in beweging.

Daarnaast zijn er soms ook leiders die anderen opdragen iets te doen, omdat God hun dit zo zou hebben gezegd. Nu is het mogelijk dat God inderdaad aan iemand op deze manier zijn bedoeling duidelijk maakt. Maar ook dan, zoals steeds, is het wijs deze woorden of verzoeken te toetsen aan de hand van Gods woord. Ieder die zich aan een project verbindt, of het nu financieel is of door fysieke inzet, blijft daarvoor zelf verantwoordelijk. Het besluit wordt genomen, omdat de persoon zelf tot het inzicht is gekomen dat het belangrijk, tot eer van God en wellicht noodzakelijk is.

- Heb je daarmee zelf ervaring opgedaan? Wat helpt jou om keuzes te maken, om je te verbinden aan een project of missie?

Evenzo, als bepaalde Bijbelgedeelten sterk voor ons gaan leven, is het goed die in hun verband te lezen. Wie spreekt er in dat gedeelte, wat belooft God precies en aan wie? Mogen we deze woorden op onszelf betrekken, en – zo ja – in hoeverre?

Laten we bijvoorbeeld eens kijken naar Jesaja 30:15 – 26. Vers 21 spreekt ons allemaal aan: *'Je zult een stem achter je horen zeggen: 'Dit is de weg die je moet volgen. Hier moet je rechts. Ga daar naar links'* Aan wie wordt het gezegd, en wat mogen wij ermee doen?

Het was een slechte en moeilijke tijd voor Gods volk. Een deel was al in ballingschap weggevoerd. Het andere deel voelde zich bedreigd. Men overwoog naar Egypte uit te wijken. God riep hen op dat niet te doen, maar ze luisterden niet.

Ze zullen de gevolgen van hun ongehoorzaamheid ervaren, zo werd hun gezegd. En toch blijft God van hen houden. Toch zal hij nog heel bijzondere dingen voor hen doen. Eens zullen zij het land weer bezitten. Hun wonden zullen verbonden worden door God. Zo zullen ze genezen.

Dat toont ons een bijzonder genadige God. Hij is, zoals hij zelf uitriep, toen hij aan Mozes voorbijtrok: *'De HEER! De HEER! Ik ben de God die liefdevol is en genadig, geduldig, trouw en waarachtig, die duizenden generaties zijn liefde bewijst, die schuld, misdaad en zonde vergeeft, maar niet alles ongestraft laat.'* (Ex. 34:5-7)

In het gedeelte van Jesaja lezen we: *'Toch wacht de HEER op het ogenblik (of: toch ziet de HEER uit naar het moment) dat hij jullie genadig kan zijn. Toch zal hij zich verheffen om zich over jullie te ontfermen.'* God is en blijft dezelfde, YHWH. Zo mogen we hem kennen. Op basis daarvan mogen we in vertrouwen vrij bij hem aankloppen. Dat gold voor hen, dat geldt voor ons. Zo betrekken we dit gedeelte op onszelf. Terecht!

Er wordt beloofd dat een zichtbare leermeester, die zich niet langer zal verbergen, de uitdrukkelijke woorden van God zal uitspreken: *'dit is de weg, bewandel die!'* Enige voorzichtigheid een gehoord woord of ontvangen indruk daarmee gelijk te stellen, lijkt gepast. Zeker, God kan ook vandaag direct spreken. Misschien is een indruk die we krijgen afkomstig van hem. Maar het is wijs deze te toetsen. Bijbelwoorden worden ook in hun context bekeken. Over indrukken of invallen wordt raad gevraagd. Dat toont nederigheid en ontzag voor God.

Gods directe betrokkenheid

Laten we in dit verband nog een ander, verhelderend gedeelte lezen: Psalm 32:7 – 11.

- In de voorafgaande verzen beschrijft David moeilijke momenten die hij heeft beleefd. Maar hij heeft door dit alles heen God leren kennen en vertrouwen. Wat zegt hij in vers 7? Geef dat met eigen woorden weer.

- Wat is Gods belofte die in het volgende vers 8 wordt beschreven? Hoe stel je je dat voor?
- Paarden en ezels hebben bit en toom nodig. Voor elke stap moeten ze heel direct worden geleid. Waarom? Waartoe wordt de gelovige evenwel opgeroepen?

We dienen God met heel ons hart, verstand en gevoel. Hij heeft ons naar zijn beeld geschapen, zodat hij met ons kan communiceren. Het vereist van ons inzet om zijn leiding te verstaan, ook van onze verstandelijke vermogens. Gods gesproken woord laten we tot ons doordringen. We maken ons dat woord eigen. Daartoe beperken we ons niet. We dienen namelijk een levende God. Zijn Geest is in ons, die hij zijn kinderen noemt, komen wonen. Zo wordt zijn woord in ons levend. Zo spreekt hij tot ons hart, tot het diepste wezen van ons zelf. Altijd in overeenstemming met zijn geschreven woord.

Dus willen we gevoelig zijn voor zijn stem. Biddend lezen we zijn woord. Biddend overwegen we hoe we dat woord kunnen toepassen. Soms maken bepaalde gedeeltes diepe indruk op ons. Die blijven ons bij. Soms komen bepaalde situaties, of bepaalde mensen sterker in onze gedachten. Dat nemen we serieus. Antwoorden of mogelijkheden die we zien, overwegen we biddend. Dit alles beschrijft ons leven in geloof. Ons vertrouwen in hem groeit, terwijl we nederig onderweg zijn. We verliezen misschien soms wel eens het gezicht, maar niet het leven! We weten: *'Wie op hem vertrouwt, komt niet bedrogen uit.'* (1 Petrus 2:6, Jesaja 28:16)

Nawoord

Ook voor wie ontzag voor de HEER heeft, voor wie zijn naam hoogacht, kan het leven dus soms moeilijk zijn. De gelovige weet en belijdt dat God 'altijd bij hem is en hem leidt volgens zijn plan', maar kent zijn momenten van verwarring. De bijbel bericht daarover en toont ons het juiste perspectief (zie bijvoorbeeld Psalm 73 en Maleachi 3:13-24).. In deze studie hebben we serieus nagedacht over Gods leiding, omdat we ons daaraan in toenemende mate willen toevertrouwen.

Eerst hebben we stilgestaan bij wie God is, vanuit het besef dat het uiteindelijk om Hem en zijn bedoelingen gaat. Geloof, zo zagen we, betekent ook moed. Het vraagt immers lef om te durven leven met de God die leeft. Maar tot wie is doorgedrongen, waarom God hem of haar heeft geschapen, wil dit avontuur aangaan van leven onder zijn leiding.

De seizoenen van het leven

In momenten van onzekerheid en verwarring kunnen we zeker zijn van Gods nabijheid. Niet van de precieze nabije toekomst, wel van de uiteindelijke afloop. Elke levensfase kent zijn eigen uitdagingen, verzoeken en mogelijkheden. Denk aan puberteit, de vormingsfase aan school of universiteit, of de fase van beginnende carrière. Wie pas getrouwd is of jonge kinderen heeft, loopt tegen andere vragen aan dan wie met pensioen gaat. In elke fase kunnen we God dieper leren kennen.

Wie met ziekte wordt geconfronteerd, of met dreigend ontslag, ziet alles in een ander licht. Sommigen van ons lijkt het meer voor de wind te gaan, anderen hebben daarentegen meer met tegenslag te kampen. Minder enthousiasme betekent in al deze verschillende fases en omstandigheden daarom niet onmiddellijk minder geloof. We kunnen trouwens ook niet blijvend in euforie leven, soms zijn we teleurgesteld en moeten we de diepere vragen onder ogen zien. Het helpt ons te beseffen dat God alles in een eeuwig perspectief ziet en zijn kinderen wil vormen. Hij leidt ons door de seizoenen van het leven.

Geen arrogant, maar stil vertrouwen

We zijn geschapen met de beperkingen van ruimte en tijd. Het is niet aan ons de toekomst precies te kennen. Het is juist Gods bedoeling dat we hem onderweg vertrouwen, dat we zeker durven zijn van zijn betrokkenheid. We zijn voorzichtig met profetieën en woorden van kennis, maar zeker van zijn leiding. De waarschuwendende woorden in dit verband zijn vooral bedoeld om niet dogmatisch met impressies of directe onthullingen om te gaan. Maar het zou even dwaas zijn deze dogmatisch af te wijzen. Open en nederig zoeken naar Gods leiding is juist een prachtige zaak, die alleen maar aangemoedigd kan worden.

Als vertrouwen niet meer is dan zeker te zijn van eigen gelijk, dient het ontmaskerd te worden als vermomde arrogantie. Een christen heeft vertrouwen op God, maar dit

vertrouwen is gekoppeld aan nederigheid met betrekking tot zichzelf. Een nederig hart denkt; *'Ik geloof dat dit een goede weg is. Ik heb erover gebeden, raad gevraagd en toen de keus gemaakt. Maar ik ben en blijf leerling. Ik loop risico's, dat besef ik, maar ik vertrouw dat God me niet laat vallen.'*

Als pelgrims onderweg

Zoals leerling nederig onderweg te zijn, dat uit zich in de openheid voor raad en correctie. Het blijft spannend, de zekerheid van Gods betrokkenheid zorgt voor rust. Risico's durven nemen op basis van Bijbelse beloften toont een echt vertrouwen op hem. En God zoekt naar mensen die daarnaar streven, zo laat hij ons weten. Volgelingen van Jezus, die zich beperken tot het lezen of studeren van Gods woord zonder daaraan soms spannende consequenties te verbinden, missen enorme kansen. Ze gaan God zoveel beter leren kennen als ze stappen durven nemen zonder van tevoren precies te weten hoe het zal aflopen.

Hoe? Door Gods bedoeling met de schepping te leren kennen. Door zijn opdracht aan de geschapen mens goed tot hen te laten doordringen en eigen plannen daarop af te stemmen. Door zijn beloften van nabijheid, vergeving en ondersteuning te vertrouwen en te laten overheersen in hun denken. Door impressies serieus te nemen, erover te bidden en raad erover te vragen. Vrees, gemakzucht of een overheersende behoefte aan veiligheid kunnen geloofsstappen enorm in de weg staan. Daarvan kennen we helaas ook voorbeelden, daardoor willen we ons niet laten leiden.

Uiteindelijk zijn we pelgrims onderweg. We laten ons graag inspireren door Gods helden, van wie onderstaande woorden gezegd werden. En een beter compliment, van God zelf nog wel, kunnen wij ons niet voorstellen!

Zij allen zijn in geloof gestorven. Wat hun beloofd was, zagen ze geen werkelijkheid worden. Ze hebben slechts een glimp ervan begroet, en ze zeiden van zichzelf dat zij op aarde leefden als vreemdelingen en gasten. Door zo te spreken lieten ze blijken op doorreis te zijn naar een vaderland. En daarmee bedoelden ze niet het vaderland waaruit ze weggetrokken waren, anders waren ze daarheen wel teruggekeerd. Nee, ze keken reikhalzend uit naar een beter vaderland: het hemelse. Daarom schaamt God zich er niet voor hun God genoemd te worden en heeft hij voor hen een stad gereedgemaakt (Heb. 11:13-16).